

MARIESTAD

Delårsrapport - augusti 2021

Mariestads kommun

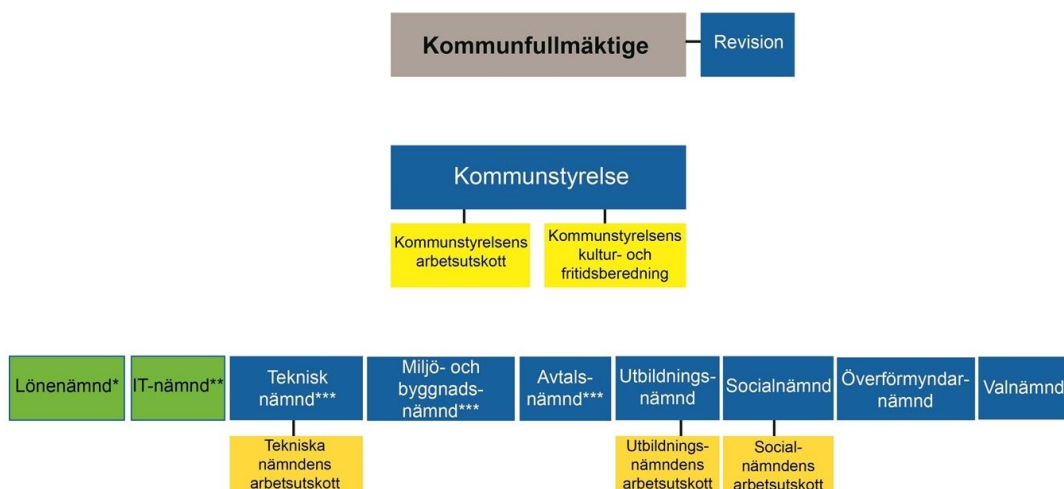

Innehållsförteckning

1	Inledning	3
1.1	Kommunens politiska organisation	3
1.2	Kommunens förvaltningsorganisation.....	5
1.3	Ekonomi i korthet	6
2	Förvaltningsberättelse.....	7
2.1	Viktiga förhållanden för resultat och ekonomisk ställning.....	7
2.2	Styrning och uppföljning av den kommunala verksamheten	18
2.3	God ekonomisk hushållning	20
2.4	Balanskravsresultatet	30
2.5	Väsentliga personalförhållanden	32
2.6	Den kommunala koncernen.....	36
3	Finansiella rapporter	44
3.1	Redovisningsprinciper	44
3.2	Begreppsförklaring	47
3.3	Resultaträkning	49
3.4	Balansräkning	50
3.5	Kassaflödesanalys	52
3.6	Nothänvisningar	53
4	Driftsredovisning	62

1 Inledning

1.1 Kommunens politiska organisation

*Gemensam nämnd Mariestad, Töreboda, Gullspång, Karlsborg, Vårdkommun Gullspång.

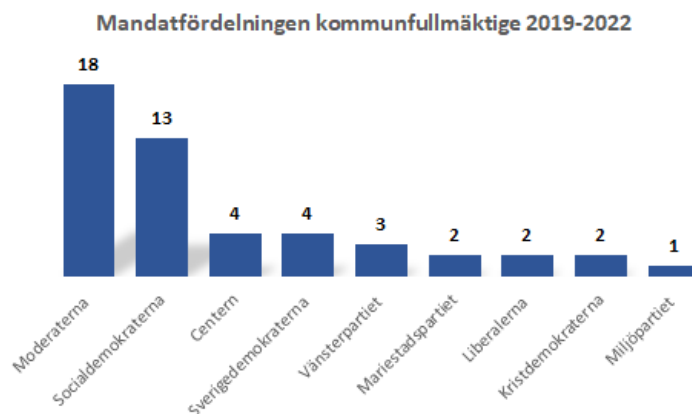
**Gemensam nämnd Mariestad, Töreboda, Gullspång, Vårdkommun Töreboda.

***Gemensam nämnd Mariestad, Töreboda, Gullspång, Vårdkommun Mariestad.

Avtalsnämnden infördes den 1 januari 2021 och omfattar samverkansavtal om gemensam ekonomiavdelning inom Mariestad, Töreboda och Gullspåns kommuner.

1.1.1 Mandatfördelning i kommunen

Kommunfullmäktige är kommunens högsta beslutande organ och kan beskrivas som kommunens riksdag. Kommunfullmäktige består av 49 ledamöter som väljs för fyra år. Fullmäktige beslutar i frågor av övergripande och principiell natur samt fastställer de politiska målen för den kommunala verksamheten. Det är fullmäktige som beslutar om hur budgeten ska fördelas. Fullmäktige väljer även vilka som ska sitta i kommunens olika nämnder och styrelser.

1.1.2 Politik och tjänstemän

Kommunens politiker

Kommunens politiker är folkvalda och väljs av kommunens invånare vid de allmänna valen vart fjärde år. Politikerna är därmed demokratiskt tillsatta och ska återspegla invånarnas önskemål om hur kommunen ska styras och ledas. En demokrati fungerar inte utan förtroendevalda.

Politikerna tar beslut om vad som ska göras i kommunen.

Kommunalråd

Kommunstyrelsens ordförande är arvoderad på heltid, oppositionsrådet är arvoderad med 80 procent av en heltidstjänst och kommunstyrelsens vice ordförande är arvoderad med en halvtidstjänst.

Johan Abrahamsson (M) är kommunalråd, tillika kommunstyrelsens ordförande. Anders Karlsson (C) är kommunstyrelsens vice ordförande. Ida Ekeröth Clausson (S) är kommunstyrelsens andra vice ordförande tillika oppositionsråd.

Kommunfullmäktige

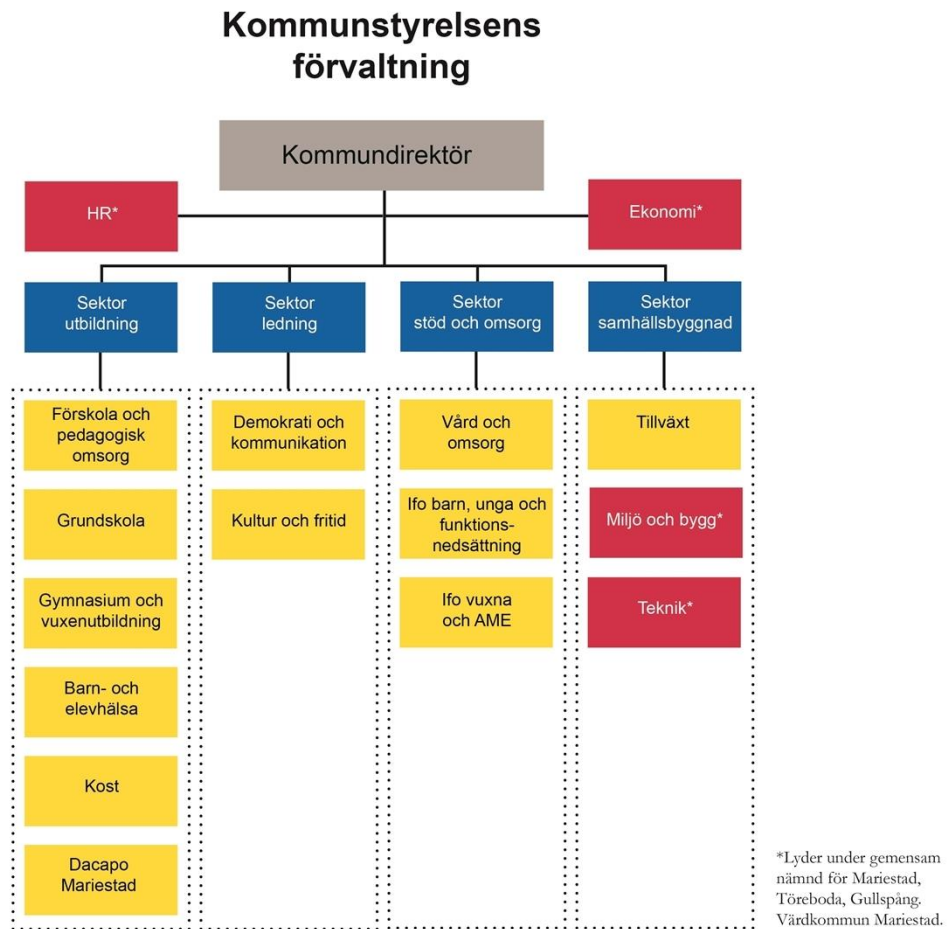
Jan Wahn (C) är ordförande, Erik Ekblom (M) är vice ordförande. Andre vice ordförande var Catarina Åkerblad (S) till och med juni, därefter är uppdraget vakant.

Tjänstemän

För att bereda och genomföra politikens beslut behövs offentligt anställda tjänstemän. Det rör sig inte bara om allmänskunniga administratörer utan också om specialiserade professioner som ekonomer, lärare, undersköterskor, vårdbiträden och många andra yrken. Dessa är tjänstemän och är alltså inte valda av folket utan är anställda av kommunen. Tjänstemännens uppgift är att hjälpa politikerna att bereda och verkställa deras olika beslut.

När politikerna beslutat vad som ska göras bestämmer tjänstemännen sedan hur det praktiskt ska göras för att de mål eller resultat som politikerna tagit beslut om ska uppnås.

1.2 Kommunens förvaltningsorganisation

1.3 Ekonomi i korthet

Nyckeltal	Delårsbokslut 2021	Delårsbokslut 2020	Budget 2021	Prognos 2021	Årsbokslut 2020
Årets resultat (mkr)	83,7	71,4	29,7	90,5	42,8
Resultat i % av skatt och statsbidrag	8,2	7,3	2,0	5,9	2,9
Skatt och statsbidragsutvecklingen (%)	5,0	5,1	4,0	4,7	5,0
Nettokostnadsutvecklingen (%)	4,5	-2,0	4,0	3,3	2,0
Exploateringsintäkter (mkr)	13,1	11,0	10,0	15,0	19,5
Investeringar inklusive ombudgeteringar (mkr)	139,8	96,7	310,6	252,4	185,7
Nyupplåning (mkr) enligt finansbudget (låneram 2021 enligt kf-beslut 200 mkr)	100	80	200	180	80

2 Förvaltningsberättelse

Förvaltningsberättelsen ger en översiktlig bild av utvecklingen i kommunens verksamhet. I förvaltningsberättelsen beskrivs även viktiga händelser som har inträffat under året, förväntad utveckling, viktiga personalförhållanden och annat som är av betydelse för styrning och uppföljning.

2.1 Viktiga förhållanden för resultat och ekonomisk ställning

Mariestads kommun redovisar ett delårsresultat som uppgår till 83,7 miljoner kronor (mkr). Delårsresultatet föregående år uppgick till 71,4 mkr. De båda åren har en påverkan av den pågående pandemin. Föregående års delårsresultat präglades av flera tillfälliga statsbidrag och bidrag för ökad sjukfrånvaro i samband med pandemin. Årets delårsresultat präglas av en positiv konjunkturutveckling, vilket har medfört ökade skatteintäkter. Det kommer framöver vara svårt att jämföra resultatet med dessa två årens resultat eftersom det finns en påverkan på både intäkter och kostnader inom verksamheterna till följd av pandemin.

Kommunen prognostiserar ett resultat på 90,5 mkr, vilket motsvarar 5,9 procent av skatt och statsbidrag.

Den senaste skatteprognosen tillsammans med generella statsbidrag för 2021 medför ett totalt överskott gentemot budget om 46 mkr. Därutöver har riktade statsbidrag tillförts vård och omsorg om 12,8 mkr. Eftersom de extra generella statsbidragen trappas ned inför 2023 kommer det att krävas anpassningar av verksamheten för att bemöta lägre intäktsnivåer. Omställning av verksamhet tar tid därför är det viktigt att det påbörjas redan under 2021.

Vid delåret 2021 prognostiseras både överskott och underskott gentemot budget inom nämnderna. Underskotten inom de större nämnderna socialnämnden och utbildningsnämnden täcks av överskott från finansverksamheten. Att kommunens nämnder bedriver sin verksamhet inom budgetramarna är en grundläggande förutsättning för god ekonomisk hushållning. Vid en jämförelse på totalnivån prognostiseras en god budgetföljsamhet för året.

För att uppnå en god ekonomisk hushållning vid delåret krävs även att trenden för kommunfullmäktiges mål (både det finansiella målet och de fyra verksamhetsmålen) är positiv. Bedömningen är att samtliga fem kommunfullmäktigemål har en positiv trend. Kommunen är därmed på god väg att bidra till måluppfyllelse för kommunfullmäktiges mål för mandatperioden.

2.1.1 Omvärld

Den svenska konjunkturen återhämtas snabbare än väntat. Detta kan utläsas av konjunkturutvecklingen efter årets första halvår. Det ses en ökning i både arbetade timmar och bruttonationalprodukt (BNP). Detta medför att prognosen för produktion, sysselsättning och inkomster för år 2021 förbättras, vilket i sin tur medför en ökning av skatteunderlaget.

I och med att fler vaccinerar ökas vaccinskyddet och myndigheternas beslut att gradvis mildra Coronarestriktionerna kommer att gynna ekonomin och förbättra konjunkturutvecklingen för 2021. Den senaste tidens ökade smittspridning på grund av deltamutationer utgör en väsentlig risk för den globala utvecklingen. Länder med ett lägre vaccinationsskydd bör särskilt beaktas.

Kommunernas ekonomi påverkas i år av att Sveriges kommuner och regioner (SKR) har reviderat upp både BNP och skatteunderlaget. Resultatprognosen för landets kommuner ser mycket god ut och även i år kommer flera kommuner att redovisa stora överskott. Detta trots att kostnaderna har ökat i jämförelse med föregående år. Förklaringen är kommunerna under 2020 erhöll statlig kompensation för till exempel sjukersättningar och merkostnader till följd av pandemin inom äldreomsorgen samtidigt som vissa verksamheter inte kunde bedrivas fullt ut.

En annan viktig parameter i skatteunderlaget är befolkningstillväxten i landet. Befolkningstillväxten är i nuläget betydligt lägre än den har varit de senaste tio åren. Första halvåret av 2021 var ökningen i Sverige 30 000 personer. Befolkningen inte har ökat så långsamt sedan 2008. Den främsta anledningen är att invandringen är den lägsta sedan 2005. Den klart största invandrargruppen under första halvåret bestod främst av personer som fötts i Sverige och som därefter utvandrat och återvänt.

2.1.2 Kommunens ekonomiska utveckling

Mariestads kommun beslutade i samband med budget 2020 om ett reformpaket för åren 2020-2022, uppgående till 95 mkr. Av dessa utgör 42 mkr 1 procent i effektivisering, resterande är åtgärder inom respektive verksamhet. Pågående pandemi har medfört att vissa åtgärder inte har genomförts som planerat utan då har andra effekter fått genomföras för att klara av minskade budgetramar.

De åtgärder som beslutades i och med reformpaketet har medfört att kommunens ekonomiska utveckling har stärkts. De senaste två åren har det egna kapitalet ökat med 61 mkr. Resultatet 2020 var 43 mkr efter en inlösen av bundna finansiella kostnader om 26 mkr.

Kommunens ekonomiska ställning har förbättrats årligen sedan 2018 och kommunen har i nuläget ett bättre utgångsläge för att möta framtiden. För att förbättra den ekonomiska ställningen än mer krävs det ett resultat närmare 3 procent.

Kommunens delårsresultat uppgår till 84 mkr och årets resultat prognostiseras uppgå till 90 mkr.

Det är svårt att jämföra nettokostnadsutvecklingen mellan delåren då kostnader för pandemin och ersättning för dessa har påverkat. Vid en jämförelse mellan nettokostnadsutveckling i delårsresultaten 2020 och 2021 framgår en ökning på 4,5 procent. Ökningen kan förklaras med ökade kostnader till följd av pandemin för exempelvis skyddsutrustning och personal. Under 2020 erhöll kommunen ersättning för skyddsutrustning och sjukfrånvaro och hade då till och med en negativ nettokostnadsutveckling jämfört med 2019.

Vid en jämförelse mellan delårens intäktsutveckling kan utläsas att skatt och statsbidragsutvecklingen är i princip oförändrad. Däremot har de finansnettot förbättrats i och med minskade räntekostnader.

Investeringsnivån är högre vid delåret i år än föregående år. Vid delåret i år är nivån på 140 mkr vilket kan jämföras med 97 mkr vid föregående delår. Förklaringen är att det skett en förskjutning av större investeringar, exempelvis Kronoparkens förskola. Den höga investeringsnivån krävs för exploatering av mark och för underhåll av befintliga fastigheter och lokaler.

Befolkningsutveckling 2021

Mariestad kommuns befolkning ökade med 145 personer under första halvan av 2021. I slutet av juni hade kommunen 24 658 invånare. Det totala flyttningsöverskottet var 171 invånare varav invandringsöverskottet bestod av 9 invånare och inrikes flyttningsöverskottet bestod av 154 invånare. Ökningen av befolkningen i Mariestads kommun första halvan av 2021 berodde i huvudsak på ett högt antal inrikes inflyttningar.

- Det positiva flyttningsöverskottet innehöll främst personer ur åldersgrupperna 30-34 år, 65-69 år och 0-4 år.
- Det negativa flyttningsöverskottet innehöll främst personer ur åldersgrupperna 80-84 år och 85-89 år.

2.1.3 Händelser av väsentlig betydelse

Även under 2021 har den pågående pandemin påverkat verksamheterna men mycket har ändå genomförts och nedan följer ett urval av händelser. Generellt har utveckling och effektivisering påskyndats genom bland annat digitalisering.

- Arbetet med ElectriVillage väcker fortsatt stor uppmärksamhet och flera projekt har genomförts, däribland projekt med samordnad varudistribution tillsammans med Taxi i Mariestad, Coop Sverige och Coop Mariestad, Stora Enso, Lindholmen Science park, Freelway med flera.
- Samarbetet har inletts med kriminalvården och Specialfastigheter om markförvärv inför en större etablering av nytt fängelse i anslutning till Rödjan. Under året har kommunen arbetat med tre större etableringsförfrågningar och ett flertal ytterligare etableringsförfrågningar av varierande storlek samt ärenden som ska genomföras med syfte att skapa arbetstillfällen.
- Bostadsbyggnation pågår eller planeras inom flera antagna detaljplaner. Företaget Helix bygger 57 hyreslägenheter på före detta Bantorget. Bygglov har beviljats för 51 hyreslägenheter i de så kallade Sandvikshusen. Nya flerbostadshus med plats för drygt 60 lägenheter planeras inom området Törnberga på Sjölyckan. Därtill pågår byggnation av cirka 30 lägenheter i kvarteret Tranan på Kungsgatan. Beredningen av utvecklingsplanen för yttre hamnen är slutförd.
- Det sammanfattande omdömet för Mariestad kommuns företagsklimat uppgår till 4,11, vilket är ett tillfredsställande resultat. Snittet för Sverige uppgår till 3,43. Mariestad kommuns omdöme 2020 var 3,81.
- Nybyggnationer och reinvesteringar i fastigheter och ledningsnät dimensioneras för kommunernas framtida behov, detta bland annat genom utbyggnation av kommunala VA-tjänster till nya områden och anpassning av befintliga anläggningar.
- En nummer för felanmälan in till kommunen har lett till en ökad service och ökad tillgänglighet för våra medborgare.
- Mariestad kommuns strategi för genomförande av Agenda 2030 antogs av kommunfullmäktige i maj. Vissa utbildningsinsatser för verksamheten har genomförts och en organisation för genomförande av strategin är etablerad.
- Dacapo har fått två korta yrkeshögskoleutbildningar (YH-utbildningar) godkända inom området hållbar planering. Ett samarbete är inletts med Metsä Tissue AB om en ny industriell YH-utbildning.
- Utbildningsnämnden har valt att fokusera på ledning och stimulans för att alla

barn/elever ska nå målen för sin utbildning. Detta arbete innefattar till stor del att arbeta med och utveckla kompetensen kring digitala verktyg i undervisningen. I och med att pandemin krävde omställning till distansundervisning i flera fall har kompetenshöjning inom undervisning med digitala verktyg gått snabbt.

- Förskolan visar generellt ett högt resultat gällande barnens trygghet i verksamheterna utifrån den enkät som vårdnadshavare svarar på varje år. Elever i grundskolan och gymnasiet visar generellt ett högre resultat gällande trygghet än tidigare år, med undantag för elever i årskurs 8 som tappat en procentandel jämfört med föregående år. Under delar av hösten 2020 och en del av vårterminen 2021 hölls distansundervisning, vilket kan ha påverkat resultaten.
- Gymnasieskolan och vuxenutbildningen övergick till distansundervisning till följd av pandemin.
- Antal hushåll som erhåller försörjningsstöd är i linje med första halvåret 2020, vilket går mot trenden i kommunsverige som visar ett ökande antal i behov av försörjningsstöd under pågående pandemi.
- Förfrågningsunderlag för att delta i valfrihetssystem i hemvården finns och ett uppdaterat ersättningsystem är framtaget för att skapa goda förutsättningar för privata utförare att etablera sig i Mariestad.

2.1.4 Investeringar för utveckling

Nämnd (mkr)	Nettoinvestering januari-augusti	Budget netto *)	Årsprognos	Budgetavvikelse
Kommunstyrelsen	24,6	95,5	77,4	18,1
Tekniska nämnden	113,3	212,6	172,5	40,1
Utbildningsnämnden	0,5	1	1	0
Socialnämnden	1,4	1,5	1,5	0
Totalt	139,8	310,6	252,4	58,2

*) *inklusive tilläggsbudget.*

Årets nettoinvesteringar uppgår vid delårsbokslutet till 139,8 mkr och årsprognosen är 252,4 mkr. Total budget för investeringar är 310,6 mkr. I detta ingår en tilläggsbudget för markinköp på 35 mkr. Inom kommunstyrelsens verksamheter avser investeringarna främst exploatering om 25 mkr och inom tekniska nämnden avser de främst Kronoparkens förskola och ishallen samt VA-investeringar.

Under flera år har kommunen satsat på utveckling av nya industri- och bostadsområden. Detta för att generera nya kommuninvånare och därmed ökade skatteintäkter. Under året har flertalet exploateringsinvesteringsprojekt fortlöpt inom såväl industri som bostäder. Arbeten i dessa områden har påbörjats tidigare och kommer att fortsätta minst hela det här året om inte nya etableringar tillkommer som kräver en fortsatt exploatering. Nya vägstrukturer har också anlagts för att kunna ta emot ytterligare nyetableringar. Exempel är bostadsområdet Sjölyckan och Västerängs och Horns/Haggårdens industriområden. Under året har en fortsatt bebyggelse av bostadsområdet Sjölyckan skett då efterfrågan på tomter varit hög. Området har utvecklats som bostadsområde i snart 10 år och kommer troligtvis att arbetas vidare med till 2030 enligt gällande översiktsplan. Tomtförsäljningen har medfört att driftintäkterna för tomtförsäljningen genererat 13 mkr till kommunens resultat under 2021. Ytterligare projekt för bostadsbyggande har också påbörjats.

Inom exploatering av verksamhetsområden för industri och handel har det arbetats med tre

större områden under året.

Under året har kommunen gjort strategiska markinköp vid E20 och norra infarten till Mariestad för att vara förberedda för en framtida utveckling av industrier.

De största projekten hittills under 2021:

Projekt	Belopp (mkr)
Kronopark, ny förskola	25
Inköp mark Korstorp och Spirhult 2021	20,4
Energiinnovativa åtgärder, Kronoparks förskola	19,7
Metsä Tissue delprojekt VA	14
Renovering Ishallen samt gestaltning Vänerhofsområdet 2018	12,8
Ombyggnation Hamnrestaurangen och Sill & Dynamit	10,6

2.1.5 Förväntad utveckling

Trender i omvärlden och risker och osäkerheter som kan påverka mål och vision måste bevakas och här summeras några väsentliga förväntade utvecklingsområden inom kommunens verksamheter.

- Verksamheten arbetar vidare med att möjliggöra fler bostäder och fler företag att etablera sig i Mariestads kommun.
- ElectriVillage fortsätter med inriktningen att skapa nya arbeten baserade på klimathållbar affärsutveckling.
- Det kommer finnas ett behov av att stödja och utveckla insatser mot en ökad fysisk och psykisk ohälsa. Detta för att hjälpa individer till att försörja sig själva men också att vara ett stöd för kommunens invånare vid kontakt med andra myndigheter för att invånarna ska få rätt hjälp och rätt försörjning.
- Övriga myndigheters inriktningar måste följas framöver då det påverkar kommunens möjlighet till samarbeten.
- Fortsatt utveckling inom det tekniska området med ett hållbarhetsfokus.
- Utveckling mot en säkrare och tryggare region genom att följa omvärldsutvecklingen, analysera och tillämpa befintliga planer om hur vi bäst rustar vår kommun och genom preventiva åtgärder bättre möter framtidens klimatutmaningar i form av extremväder.

2.1.6 Finansiell analys

I detta avsnitt görs en analys av kommunens finansiella utveckling och ställning. Syftet är att identifiera finansiella problem och på så vis klargöra om kommunen har god ekonomisk hushållning eller inte. Analysen bygger på de fyra perspektiven resultat, kapacitet, risk och kontroll som utgör modellens hörnstenar. Varje perspektiv analyseras med hjälp av ett antal ekonomiska begrepp.

- **Resultat** - Visar en kartläggning av årets resultat och dess orsaker, samt av investeringarna och hur de utvecklats.
- **Kapacitet** - Visar kommunens kapacitet eller långsiktiga betalningsberedskap. Här redovisas den finansiella motståndskraft som kommunen har på lång sikt. Större kapacitet innebär mindre känslighet för kommande lågkonjunkturer.

- **Risk** - Riskanalysen visar den finansiella riskexponeringen. God ekonomisk hushållning gör det lättare att möta finansiella problem utan att behöva vidta drastiska åtgärder.
- **Kontroll** - Visar hur ekonomiska mål och planer följs. Att följa budget ger bättre förutsättningar för god ekonomisk hushållning.

Sammanfattning

Kommunens delårsresultat för 2021 uppgår till 83,7 mkr. Mariestads kommun redovisar ett bra resultat i jämförelse med tidigare år men också i förhållande till beslutad budget. En viktig del av förklaringen är ökningen av skatt och statsbidrag vilket ökar med 5,0 procent vid delåret och 4,7 procent i årsprognosen.

Under 2021 uppgår nettoinvesteringens volymen för perioden till 139,8 mkr vilket är 43,1 mkr högre än föregående år. Investeringarna har finansierats med egna medel (resultatet och avskrivningar) till 93 procent. I jämförelse med 2020 är det en lägre nivå men det är bättre än åren före det. I jämförelserna över åren ingår engångsintäkter som försäljningsintäkter och bidrag, vilket finansierat en del av tidigare investeringar.

Kommunens risknivå mäter utvecklingen av likvida tillgångar och långfristiga skulder. Kommunens tillgångar i likvida medel är över tid låg och finansiella skulder har ökat. När hänsyn tas till hela pensionsåtagandet är det långsiktiga handlingsutrymmet svagt. Under året har likviditeten stärkts genom nyupplåning. Föregående år fick kommunerna finansiellt tillskott genom extra statsbidrag, detta kvarstår inte i år. Ett finansiellt mått är soliditeten, inklusive hela pensionsåtagandet och uppgår vid delårsbokslutet till 4 procent, en ökning från 3 procent vid årsbokslutet 2020.

I årsprognosen har verksamhetens nettokostnader en positiv budgetavvikelse på 5,7 mkr. Årets resultat har i årsprognosen en total positiv avvikelse gentemot budget på 60,8 mkr. Skatteintäkter och finansverksamheten visar stora positiva avvikelser i årsprognosen. Totalt visar nämnderna och verksamheternas nettokostnad på en god budgetföljsamhet på totalnivå. Vid jämförelse mellan delårsresultaten är nettokostnaderna 4,5 procent högre i år än föregående år. Årsprognosen jämfört med bokslut 2020 visar på en nettokostnadsökning med 3,3 procent.

Resultat

Resultat	Delårsbokslut 2021	Delårsbokslut 2020	Budget 2021	Prognos 2021
Resultat (mkr)	83,7	71,4	29,7	90,5
Procent av skatter och bidrag (%)	8,2	7,3	2,0	5,9
Reavinster och jämförelsestörande poster (mkr)	-0,4	0	0	-0,4
Resultat efter reavinster och jämförelsestörande poster (mkr)	83,3	71,4	29,7	90,1

Årets delårsresultat för kommunen är positivt och uppgår till 83,7 mkr, vilket är ett bra resultat i jämförelse med tidigare år och ett högre resultat än budget. I och med resultatet ökar det egna kapitalet med motsvarande belopp. De två senaste årens resultat präglas av extra statsbidrag och minskade verksamhetskostnader i och med pandemin. För att på ett rättvisande sätt kunna jämföra 2020 och 2021 års resultat med kommande års bör dessa kostnader och intäkter exkluderas. Det kommer dock vara mycket svårt eftersom flera kostnader och intäkter redovisas inom verksamheternas resultat och inte är särredovisade.

Finansnetto

Finansnettot (finansiella intäkter minus finansiella kostnader) är bättre än föregående år och uppgår till +4,8 mkr (+1,2 mkr 2020). En stor del av detta beror på avslutade räntederivat som gör att kommunen får lägre räntekostnader. Även fortsatt låga marknadsräntor påverkar räntekostnaderna positivt jämfört mot budget.

Skatteintäkter och nettokostnader

Utveckling av skatteintäkter och nettokostnader	Delårsbokslut 2021	Delårsbokslut 2020	Budget 2021	Prognos 2021
Ökning/minskning av skatteintäkter och statsbidrag (mkr)	49,2	47,5	54,2	68,1
Procentuell förändring (%)	5,0	5,1	4,0	4,7
Nettokostnadsökning/minskning (mkr)	40,4	-18,1	23,1	46,5
Procentuell förändring (%)	4,5	-2,0	4,0	3,3

Investeringar

Investerings- och exploateringsredovisning (mkr)	Delårsbokslut 2021	Delårsbokslut 2020	Budget 2021	Prognos 2021
Investeringar, skattefinansierad verksamhet	93,0	46,9	180,7	138,1
Investeringar, taxefinansierad verksamhet	21,8	26,3	54,7	42,4
Investeringar, exploateringsverksamhet	25,0	23,5	75,2	71,9
Årets nettoinvesteringar	139,8	96,7	310,6	252,4
Årets resultat + avskrivningar	130,0	115,4	99,7	160,0
- i förhållande till årets nettoinvesteringar (%)	93,0	119,4	32,1	63,3

Årets nettoinvesteringar uppgår vid delårsbokslutet till 139,8 mkr och årsprognosen är 252,4 mkr. Total budget för investeringar är 310,6 mkr. I detta ingår en tilläggsbudget om 35 mkr.

Tillsammans med årets resultat skapar avskrivningarna utrymme för investeringar. Relationen mellan avskrivningarna och de faktiska nettoinvesteringarna ger en bild av om investeringsvolymen är påfrestande för skuldsättningen eller likviditeten. Som framgår av tabellen ovan ligger prognosen för nettoinvesteringarna för 2021 (252,4 mkr) högre än det utrymme som skapats från verksamheten (160,0 mkr). Detta medför en påfrestning på likviditeten, vilket även varit fallet tidigare år. För att skapa en långsiktig ekonomi i balans måste investeringsvolymen anpassas till utrymmet.

Kapacitet

Soliditet	Delårsbokslut 2021	Delårsbokslut 2020	Budget 2021	Prognos 2021
Soliditet exklusive hela pensionsåtagandet och koncernbank (%)	32	31	28	30
Soliditet exklusive hela pensionsåtagandet och inklusive koncernbank (%)	21	-	-	21
Soliditet inklusive hela pensionsåtagandet och exklusive koncernbank (%)	5	3	1	6
Soliditet inklusive hela pensionsåtagandet och koncernbank (%)	4	-	-	4

Soliditeten är ett mått på kommunens långsiktiga finansiella handlingsutrymme. Den visar hur stor del av kommunens tillgångar som finansieras av egna medel.

Kommunen har genom införandet av koncernbank fått en högre balansomslutning, vilket gör att soliditeten förändras. För att kunna jämföra soliditeten med tidigare mål anges värdena både med och utan koncernbankens påverkan.

Soliditeten exklusive pensionsåtagandet och koncernbanken uppgår till 32 procent, vilket är 1 procent högre än föregående delårsresultat och 3 procent högre än vid årsbokslutet 2020. Att soliditeten exklusive pensionsåtagandet ökar beror främst på resultatnivån men också att mycket av investeringarna kunnat finansieras med egna medel under perioden. Även en bra likviditetsnivå som finansierar investeringar utan lån påverkar positivt.

För att få en mer rättvis bild av kommunens långsiktiga finansiella handlingsutrymme ska soliditeten mätas inklusive hela pensionsåtagandet, det vill säga den del som klassificeras som ansvarsförbindelse och som inte påverkar resultaträkningen. Soliditeten inklusive pensionsskulden men exklusive koncernbank uppgår vid delåret till 5 procent, en ökning med 2 procentenheter jämfört med föregående delår och 3 procentenheter sedan senaste årsskiftet.

Självfinansieringsgrad av investeringarna	Delårsbokslut 2021	Delårsbokslut 2020	Budget 2021	Prognos 2021
Självfinansieringsgrad av investeringarna (%)*	93	119	49	62

**) Självfinansieringsgraden visar hur stor andel av investeringarna som finansieras med egna medel. Ett mått på 100 procent innebär att kommunen kan skattefinansiera samtliga investeringar och alltså inte behöver låna.*

Självfinansieringsgraden efter delårsresultatet 2021 är på en hög nivå, vilket förklaras av en hög resultatnivå. Nivån är lägre än förra året vid samma tidpunkt. En större del av investeringarna har finansierats med lånade medel de senaste åren och årets delårsresultat visar att inte alla investeringar har kunnat finansierats med egna medel.

Risk

Finansiella tillgångar (mkr)	Delårsbokslut 2021	Delårsbokslut 2020	Budget 2021	Prognos 2021
Aktier och andelar, bokfört värde	37,2	37,2	37,2	37,2
Likvida medel	73,2	69,0	25,0	50,0
Checkkredit	150	150	150	150

Likviditetsposition

Likvida medel är ett mått på den kortsiktiga handlingsberedskapen. Medlen behövs för att garantera att verksamheterna kan fungera. Kommunen står som ansvarig för checkkrediten på koncernkontot och de kommunala bolagens saldo regleras som en skuld eller fordran vid bokslutet. Bolagen kan vid behov nyttja krediten löpande. Checkkrediten på 150 mkr har nyttjats under viss del av året men vid bokslutstillfället var ingen kredit nyttjad ur ett koncernperspektiv. De kommunala bolagen hade vid bokslutstillfället per 31 augusti ett belopp på 46,1 mkr tillgängligt, detta redovisas i kommunen som en kortfristig skuld på kommunägda bolag.

Årets kassaflöde

Kommunens kassaflöde (likvida medel enligt ovan) har varit positivt och är 73,2 mkr vid utgången av perioden. I detta ingår 46,1 mkr som är disponibelt på koncernkontot. Under 2020 fick kommunen generella statsbidrag från staten med anledning av pandemin, motsvarande har inte påverkat kassaflödet i år. Koncernkontot redovisas övergripande hos kommunen. Investeringarna har behövts finansierats genom lån.

Finansiella skulder (mkr)	Delårsbokslut 2021	Delårsbokslut 2020	Budget 2021	Prognos 2021
Lån i bank (kort- och långfristiga)	2 072	930	1 030	2 172

Kommunen och koncernen har från i år en koncernbank. Samtliga lån i koncernen redovisas hos kommunen. Av lån i bank vid delårsbokslut på 2 072 mkr avser 1 063 mkr lån i kommunens bolag.

Kommunens låneskuld har ökat med 100 mkr under 2021. Det har inte varit någon ökning i bolagen. Amortering har skett med 12,5 mkr. Av koncernens totala skulder (2 072 mkr) är 280 mkr in-tecknade i räntederivat hos bolagen. Övriga lån har både fast och rörlig ränta. Kommuninvest är långivare bakom samtliga skulder. Koncernens genomsnittliga ränta för perioden var 0,81 procent (1,11 procent 2020).

Redovisning av finansiell riskhantering

Finansiell verksamhet är förenad med risker, både finansiella och operativa. Mariestads kommun använder sig av olika instrument för att reducera riskerna. Koncernens finanspolicy anger vilka instrument som är tillåtna samt önskad nivå av riskexponering. Här följer en genomgång av olika risker, vilken policy som gäller samt en redovisning av årets riskhantering.

Ränterisk

Med ränterisk menas risken att räntekostnaderna höjs på grund av ändrade räntenivåer. Genom att binda räntan minimeras risken eftersom kostnaden blir stabil och förutsägbar. Beroende på hur finansmarknaden utvecklas kan bunden ränta medföra högre eller lägre kostnader jämfört

med rörlig.

Fast ränta kan uppnås på två sätt; antingen genom att teckna lån med fast ränta eller genom räntederivat i kombination med lån med rörlig ränta. I det sistnämnda fallet byter man den rörliga räntan i lånet mot en fast ränta i en så kallad ränteswap. Kommunen har ingen ränteswap medan bolagen har totalt fem stycken till ett värde av 280 mkr med en återstående löptid på mellan ett och sju år.

I finanspolicyn anges målen för skuldportföljens genomsnittliga räntebindning och kapitalbindning. Räntebindningen ska vara mellan ett och fem år och kapitalbindningen mellan två och fem år. Vid periodens slut var de genomsnittliga värdena 1,96 år respektive 1,80 år.

Koncernen har både fast och rörlig ränta för att minska och sprida riskerna över tid. Efter att koncernbanken startat sker under de närmaste åren en omarbetning av lånestrukturen till att få färre antal lån jämfört med tidigare där varje bolag och kommunen hade dem var för sig.

Pensionsåtaganden

Pensionsåtaganden (mkr)	Delårsbokslut 2021	Delårsbokslut 2020	Budget 2021	Prognos 2021
Avsättning till pensioner (inklusive löneskatt)	17	16	21	16
Pensionsförpliktelser äldre än 1998 (inklusive löneskatt)	562	567	533	556
Total pensionsförpliktelse	579	583	555	572

Kommunens pensionsskuld redovisas enligt den så kallade blandmodellen. Det innebär i praktiken att större delen av skulden tas upp som en ansvarsförbindelse utanför resultat-och skuldredovisning. Denna del är dock lika viktig ur risksynpunkt då ansvarsförbindelsen kommer att generera framtida utbetalningar för kommunen. Den totala pensionsskulden är 579 mkr och totalt eget kapital är 675 mkr enligt balansräkningen.

Det totala pensionsåtagandet har minskat mellan 2020 och 2021 liksom de senaste åren före det.

Borgensåtaganden

Borgensåtaganden (mkr)	Delårsbokslut 2021	Delårsbokslut 2020	Budget 2021	Prognos 2021
Koncerninterna				
Mariehus AB	0	656,7	676,3	0,0
VänerEnergi AB	0	233,6	233,6	0,0
Övrigt				
Mariestads äldreboende	38,1	39,6	28,5	36,6
HSB	0,4	0,5	0,7	0,3
Föreningar	11,3	12,6	14,1	10,0
Förlustansvar för egna hem och småhus	0,1	0,1	0,1	0,1
Totalt	49,9	943,1	953,3	47,0

Ett borgensåtagande innebär en risk att borgensmannen måste infria sitt åtagande. Riskens omfattning beror bland annat på vilken typ av borgen det gäller och för vem/vilka borgen har tecknats.

I samband med införande av koncernbank har borgensåtaganden till de kommunala bolagen upphört. Avtal mellan parterna säkerställer bolagens åtaganden genom bland annat räntepåslag. Inga nya borgensåtagande har tecknats under året och befintliga minskar i belopp.

Kontroll

Nämnd (mkr)	Delårsresultat 2021	Budget 2021	Prognos 2021	Budgetavvikelse
Kommunstyrelsen	79,3	129,1	129,1	0,0
Tekniska nämnden	117,8	176,5	176,5	0,0
Utbildningsnämnden	352,1	519,6	528,8	-9,2
Socialnämnden	394,6	578,5	585,3	-6,8
Miljö- och byggnadsnämnden	1,0	6,4	4,7	1,7
Räddningstjänsten	18,9	28,2	28,3	-0,1
Revisionen	0,4	0,9	0,9	0,0
Överförmyndarnämnden	1,2	1,5	1,7	-0,2
Delsumma	965,3	1 440,7	1 455,3	-14,6
Finansverksamhet	-19,7	12,6	-7,7	20,3
Verksamhetens nettokostnad	945,6	1 453,3	1 447,6	5,7

Den som följer budget har goda förutsättningar för god ekonomisk hushållning. Vid delåret 2021 prognostiseras både överskott och underskott gentemot budget inom nämnderna. Underskotten inom socialnämnden (6,8 mkr) och utbildningsnämnden (9,2 mkr) täcks av överskott från finansverksamheten (20,3 mkr). Vid en jämförelse på totalnivån prognostiseras en god budgetföljsamhet för året.

I årets budget ingår en effektivisering med 1 procent per nämnd. Detta för att ha en budget och ett resultat enligt de finansiella målen. Kostnadsutvecklingen vid jämförelse med föregående års delårsbokslut är relativt hög och vid delårsbokslutet har nettokostnaderna ökat med 4,5 procent. Årsbokslut 2020 mot prognosen 2021 visar en nettokostnadsökning på 3,3 procent. 2020 var ökningen 2,0 procent. Detta visar att verksamheternas arbete med effektiviseringar får fortsätta.

För ytterligare kommentarer till nämndernas delårsresultat och prognoser se "Bilaga - Nämndernas delårsrapporter - augusti 2021".

2.2 Styrning och uppföljning av den kommunala verksamheten

I policyn för verksamhet- och ekonomistyrning finns övergripande interna regler som ska styra kommunens beslut såväl på den politiska nivån som på tjänstemannanivån. Ytterst syftar styrningen till att använda kommunens resurser på ett effektivt sätt för att uppnå god ekonomisk hushållning. Policyn ska säkerställa en stabil långsiktig ekonomi för kommunens verksamheter. Ekonomi- och verksamhetsstyrning är en målmedveten styrprocess som syftar till att uppnå både verksamhetsmässiga och ekonomiska resultat utifrån god ekonomisk hushållning. Kommunens planeringsprocess för ekonomi- och verksamhet sker i följande processer:

- omvärldsanalys
- investeringsprocess
- kommunövergripande mål- och budgetprocess
- nämndens mål- och budgetprocess
- uppföljning och analys.

För att uppnå ändamålsenlig och strukturerad uppföljning och analys av verksamhet och ekonomi sker uppföljning vid följande tillfällen:

- Terial 1 (T1), baseras på ekonomiska utfallet till och med april månads utgång. Vid tertial 1 ska en budgetuppföljning med årsprognos överlämnas från nämnden till kommunstyrelsen.
- Terial 2 (T2), baseras på ekonomiska utfallet till och med augusti månads utgång. Tertial 2 är delårsrapport med årsprognos samt måluppföljning.
- Terial 3 (T3), är tillika årsbokslut med tillhörande årsredovisning.

2.2.1 Kommunens målarbete

Mariestads kommun har en vision som handlar om hur vi vill ha det i kommunen i framtiden "Vision 2030". Visionen är en ledstjärna som påverkar både stora och små beslut om vad kommunen ska lägga tid, pengar och andra resurser på. Alla verksamheter ska planera sin verksamhet med syfte att sträva mot visionen. Den är beslutad av kommunfullmäktige. En av våra viktigaste strategier för att nå dit är vår målstyrning.

I juni 2019 beslutade kommunfullmäktige om en ny styrmodell med syfte att knyta ihop mål- och budgetprocessen utifrån beslutad policy för verksamhet- och ekonomistyrning. Styrmodellen i sig är politiskt neutral. Styrmodellen tydliggör den röda tråden från visionen, via kommunfullmäktiges mål och budget och nämndernas mål och budget till verksamheternas ansvar för aktiviteter och resultat. Styrmodellen tydliggör också återkopplingen av resultat till kommunfullmäktige utifrån analys och uppföljning. Styrmodellen syftar till att uppnå både verksamhetsmässiga och ekonomiska resultat utifrån god ekonomisk hushållning.

Styrmodellen för Mariestads kommun utgör grunden för målprocessen som i sin tur utgör grunden för kommunens kvalitetsarbete. I juni 2019 beslutade kommunfullmäktige även om fem övergripande mål som gäller för Mariestads kommun under hela mandatperioden och som anger den politiska viljeriktningen och ambitionen (VAD vi ska göra).

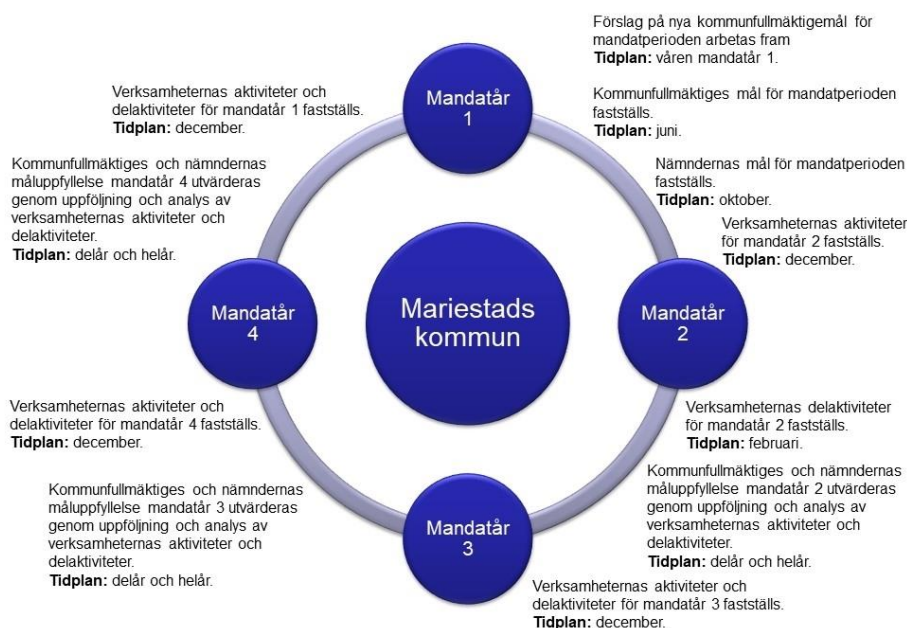
1. Mariestad – en kommun med långsiktig hållbar ekonomi och god ekonomisk hushållning
2. Mariestad – en trygg kommun för alla
3. Mariestad – en kreativ och innovativ kommun

4. Mariestad – en välkomnande kommun där alla kontakter genomsyras av ett gott bemötande
5. Mariestad – en attraktiv tillväxtkommun

Respektive nämnd har brutit ned vad kommunfullmäktigemål 2-5 innebär för dem och har beslutat om ett till två nämndspecifika mål per kommunfullmäktigemål. Nämndmålen gäller precis som kommunfullmäktigemålen under hela mandatperioden och anger den politiska viljeriktningen och ambitionen (VAD vi ska göra) för respektive nämnd.

Alla verksamheter har arbetat fram aktiviteter och delaktiviteter på avdelnings- och enhetsnivå som beskriver HUR verksamheten ska nå målen. Aktiviteterna är mätbara och beskriver vilket resultat som ska uppnås, det vill säga de är en indikator för måluppfyllelsen.

I samband med delår och helår följs status på alla aktiviteter upp och ger en indikation om status för måluppfyllelsen för nämndens mål. Utifrån nämndernas arbete och bedömning av måluppfyllelse sker vidare en samlad bedömning av status för måluppfyllelsen för kommunfullmäktiges mål. Den samlade bedömningen görs av kommundirektörens ledningsgrupp tillsammans med kvalitetscontroller och kvalitetssamordnare.

2.2.2 Intern kontroll

Mariestad kommuns arbete med intern kontroll regleras genom regler för intern styrning och kontroll. Reglerna syftar till att säkerställa att kommunstyrelse och nämnder upprätthåller en tillfredsställande intern kontroll. Den interna kontrollen ska utformas för att med rimlig grad av säkerhet säkerställa att

- verksamheten bedrivs ändamålsenligt och kostnadseffektivt
- den finansiella rapporteringen och informationen om verksamheten är tillförlitlig
- lagar, styrdokument och beslut efterlevs
- tillgångar säkras och förluster förhindras
- allvarliga fel upptäcks och elimineras.

Kommunstyrelsen har ett särskilt uppdrag att leda och samordna kommunens angelägenheter och ha uppsikt över de andra nämnderna. Detta ger styrelsen ett övergripande ansvar för att de övriga nämnderna arbetar med intern kontroll på ett tillfredsställande sätt. Kommunstyrelsen ansvarar för att en organisation kring intern kontroll upprättas i kommunen och att övergripande regler upprättas.

Nämnder har det yttersta ansvaret för den interna kontrollen inom sina respektive verksamhetsområden

Kommunstyrelsen och övriga nämnder ska varje år anta en särskild plan för uppföljning av den interna kontrollen. Planen ska baseras på en riskanalys där riskernas sannolikhet och konsekvens bedöms.

Resultatet av uppföljningen av den interna kontrollen ska rapporteras till nämnd i den omfattning som fastställts i intern kontrollplanen.

I samband med delårsbokslutet har nämndernas uppföljning enligt årets intern kontrollplaner rapporterats till kommunstyrelsen. I de fall avvikelser noterats har verksamheterna planerat och/eller vidtagit åtgärder.

2.3 God ekonomisk hushållning

God ekonomisk hushållning är enligt kommunallagen att fastställa verksamhetsmål och finansiella mål för att erhålla en god ekonomi för kommande generationer. God ekonomisk hushållning betyder också att kommunen inom sina verksamheter ska säkerställa att resurserna används till rätt saker och att de utnyttjas på ett effektivt sätt. För att uppnå detta krävs en ändamålsenlig styrning, till exempel genom att sätta upp mål, upprätta planer och program samt kontinuerligt följa upp utvecklingen. Till en god ekonomisk hushållning hör också att ha en beredskap för att möta framtida utmaningar genom att i god tid inför förväntade förändringar vidta nödvändiga åtgärder.

För att uppnå en god ekonomisk hushållning har kommunen beslutat fem kommunfullmäktigemål varav ett utifrån det finansiella perspektivet och fyra utifrån det samhälleliga uppdragets perspektiv.

Samlad bedömning av måluppfyllnad och ekonomi

En grundläggande förutsättning för god ekonomisk hushållning är att kommunens nämnder bedriver sin verksamhet inom budgetramarna. En god budgetföljsamhet visar också på en bra styrning av kommunens resurser. Vid delåret 2021 prognostiseras både överskott och underskott gentemot budget inom nämnderna. Underskotten inom de större nämnderna socialnämnden och utbildningsnämnden täcks av överskott från finansverksamheten. Vid en jämförelse på totalnivå prognostiseras en god budgetföljsamhet för året.

För att uppnå en god ekonomisk hushållning vid delåret krävs att trenden för kommunfullmäktiges mål (både det finansiella målet och de fyra verksamhetsmålen) är positiv. Kommunfullmäktiges första mål, det ekonomiska målet, mäts årligen utifrån tre delmål. De båda delmålen resultatmålet och soliditetsmålet bidrar till en positiv trend då prognosen visar att de kommer att uppnås under mandatperioden.

Investeringar av skattefinansierad verksamhet ska vara självfinansierade. Prognosen tyder på att investeringarna kommer att uppgå till 138,1 mkr. Kommunens prognostiserade resultat och avskrivningar som uppgår till 160,0 mkr. Detta innebär att investeringarna kommer kunna vara

självfinansierade.

Investeringar i taxefinansierad verksamhet prognostiseras till 42,4 mkr. Dessa investeringar ska vara finansierade via VA-kollektivet.

Investeringar inom exploateringsverksamhet prognostiseras till 71,9 mkr, vilket avser exploatering av mark som kommer att generera försäljningsintäkter till kommunen i framtiden.

Totala prognostiserade investeringsnivån uppgår 252,4 mkr, vilket är inom årets budget. För att uppnå investeringsmålet om totalt 486 mkr för perioden 2020-2022 får investeringarna för åren 2021 och 2022 totalt uppgå till högst 300 mkr. Utifrån bokslut 2020, prognos 2021 och budget 2022 prognostiseras en avvikelse gentemot delmålet för investeringarna. Utvärdering av vad som investeras och hur investeringarna finansieras utgör en väsentlig aspekt när måluppfyllelsen för det finansiella målet utvärderas. Under året har viktiga strategiska exploateringsinvesteringar gjorts, vilket inte ursprungligen inte var planerat i reformpaketet. Vid delåret är bedömas det finansiella målet totalt ha en positiv trend för att kunna uppnås under mandatperioden men det är viktigt att investeringsnivån för 2022 beaktas.

Vad gäller kommunfullmäktiges verksamhetsmål har verksamheterna under årets första åtta månader arbetat med flertalet aktiviteter med syfte att bidra till måluppfyllelse för respektive nämnds mål. Aktiviteterna utgör en indikator för trenden för respektive nämndmål. Trenden för respektive nämndmål summeras till trenden för respektive kommunfullmäktigemål. Nämndernas mål bidrar sammantaget till en positiv trend för samtliga fyra kommunfullmäktigemål vid delåret. Kommunen är därmed på god väg att bidra till måluppfyllelse för kommunfullmäktiges fyra verksamhetsmål för mandatperioden.

2.3.1 Kommunfullmäktiges mål

Status på kommunfullmäktiges mål 1-5, som är gällande under hela mandatperioden, bedöms vid delår och helår enligt följande:

●	Uppfyllt – målet är helt uppfyllt
◆	Positiv trend – arbete med målet pågår med positiv trend, målet är delvis uppfyllt
■	Neutral trend – arbete med målet är ej påbörjat eller arbetet har inte gett någon utveckling sedan senaste mätningen, målet är ej uppfyllt
■	Negativ trend – status för målet är sämre än vid senaste mätningen, målet är ej uppfyllt

För statusbedömningen av nämndmålen används samma modell. För detaljer om respektive nämnds arbete med målen se "Bilaga - Nämndernas delårsrapporter - augusti 2021".

Delmålens bidrag till kommunfullmäktiges mål 1 (det finansiella målet) bedöms genom en årsprognos vid delåret tillsammans med en prognos för resterande mandatperiod enligt följande:

Finansiellt mål	Uppfyllt	På väg att uppfyllas	Ej uppfyllt
-----------------	----------	----------------------	-------------

1. Mariestad – en kommun med långsiktig hållbar ekonomi och god ekonomisk hushållning

Kommuner ska enligt kommunallagen ha en god ekonomisk hushållning i sin verksamhet. För ekonomin ska det anges finansiella mål som är av betydelse för en god ekonomisk hushållning. De finansiella målen ska ge uttryck för realism och handlingsberedskap och vara anpassade till kommunens ekonomiska förutsättningar.

Mariestad kommun har i nuläget en svag handlingsberedskap på längre sikt, vilket soliditetsmättet visar. För att stärka kommunens soliditet kommer det att krävas ett årligt resultat på minst 2 procent per år och en lägre lånefinansiering till investeringarna än i nuläget. För att säkerställa detta kommer det finansiella målet att mätas och följas upp årligen utifrån följande delmål:

- Resultatet ska vara minst 2 procent över mandatperioden.
 - År 2020 = 2 procent, År 2021 = 2 procent, År 2022 = 2 procent
- Soliditeten ska öka med minst 1 procent per år för att uppnå en positiv soliditet (inklusive hela pensionsskulden) vid mandatperiodens utgång.
 - År 2020 = -1 procent, År 2021 = +1 procent, År 2022 = +3 procent

Investeringsmålet baseras på en total investeringsram för perioden 2020-2022 samt en minskad lånefinansiering över tid.

- Skattefinansierade investeringar ska vara självfinansierade över mandatperioden och total investeringsram om 270 mkr (2020-2022).
- Taxefinansierade investeringar kan vara lånefinansierade över mandatperioden och total investeringsram om 216 mkr (2020-2022).
- Koncernens samlade investeringsram över mandatperioden är 791 mkr och är fördelade enligt:
 - Mariestad kommun 486 mkr
 - Mariebus AB 170 mkr
 - VänerEnergi AB 135 mkr (88 procent)

Summering av det finansiella målet och de tre delmålen

Det finansiella målet mäter kommunens ekonomiska ställning på kort och lång sikt. Nedan redovisas måluppfyllelsen per delmål. De båda delmålen resultatmålet och soliditetsmålet bidrar till en positiv trend då prognosen visar att de kommer att uppnås under mandatperioden.

Utifrån bokslut 2020, prognos 2021 och budget 2022 prognostiseras en avvikelse gentemot delmålet för investeringarna. Utvärdering av vad som investeras och hur investeringarna finansieras utgör en väsentlig aspekt när måluppfyllelsen för det finansiella målet utvärderas. Under året har viktiga strategiska exploateringsinvesteringar gjorts, vilket inte ursprungligen inte var planerat i reformpaketet. Vid delåret är bedömas det finansiella målet totalt ha en positiv trend för att kunna uppnås under mandatperioden men det är viktigt att investeringsnivån för 2022 beaktas.

Måluppfyllelse status Positiv trend

”Resultatet ska vara minst 2 procent över mandatperioden”

Finansiellt mål	Budget 2021	Prognos 2021	Årsbokslut 2020
Resultat (mkr)	29,7	90,5	42,8
Procent av skatteintäkter och statsbidrag	2,0	5,9	2,9

Kommentar

Resultatmålet uppnås genom att årets resultat prognostiseras till 90,5 mkr vilket motsvarar 5,9 procent av årets skatteintäkter och statsbidrag.

”Soliditeten ska öka med minst 1 procent per år för att uppnå en positiv soliditet (inklusive hela pensionskulden) vid mandatperiodens utgång”

Finansiellt mål	Budget 2021	Prognos 2021	Årsbokslut 2020
Soliditet exklusive pensionsåtaganden (%)	28	30	29
Soliditet inklusive pensionsåtaganden (%)	1	4	2

Kommentar

Koncernbank har införts under 2021. Detta påverkar soliditeten då balansomslutning blir högre. Värdena i tabellen ovan avser exklusive koncernbank.

För att öka soliditeten kommer det att krävas att investeringarna finansieras mer av egna medel det vill säga mindre lånefinansiering. För att uppnå det krävs ett högre resultat eller lägre investeringsnivå.

Vid en jämförelse mellan de två olika soliditetsmåten vid årsbokslutet 2020 och prognos 2021 framgår att soliditeten inklusive hela pensionsåtagandet bedöms öka från plus 2 procent till plus 4 procent.

Det som främst bidragit till att soliditeten har ökat är resultat på 8,1 procent av skatt och statsbidrag.

Investeringsmålet

Investeringar 2020-2022 (mkr)	Bokslut 2020	Prognos 2021	Budget 2022	Bokslut 2020 + prognos 2021 + budget 2022	Mål	Avvikelse
Kommunen skattefinansierad verksamhet	145,3	210,0	119,5	474,8	270,0	-204,8
Kommunen taxefinansierad verksamhet	40,4	42,4	40,5	123,3	216,0	92,7
Totalt kommunen	185,7	252,4	160,0	598,1	486,0	-112,1
Marichus AB	32,1	90,1	100,0	222,2	170,0	-52,2
VänerEnergi AB	47,9	47,1	43,0	138,0	135,0	-3,0
Totalt koncernen	265,7	389,6	303,0	958,3	791,0	-167,3

Notera:

- Budget 2021 är kommunfullmäktiges budget (kf den 15 juni 2020 § 73) plus tilläggsbudget på 35 mkr (kf den 29 mars 2021 § 33).
- Budget 2022 är enligt mål och budget 2022-2024 (kf den 14 juni 2021 § 79).

- Bolagens investeringsbelopp är bokslut 2020 plus investeringsbudget 2021-2022 presenterade vid budgetupptakt inför budget 2022 (den 26 februari 2021).

Kommentar

Prognosen 2021 är enligt nämndernas prognoser vid tertial 2 och uppgår till 252,4 mkr i kommunen och totalt i koncernen 389,6 mkr. Kommunfullmäktige har under året beslutat att utöka budgeten med totalt 35 mkr och budgeten i kommunen uppgår till totalt 310,6 mkr. Utökningen av investeringsbudgeten har främst varit för markinköp för framtida exploatering av industrimark.

För att uppnå målet med en investeringsnivå på 486 mkr i kommunen förutsätts att investeringarna hålls inom budgetnivån 2021-2022. Målet på 486 mkr är beräknad utifrån reformpaketet, vilket medför ett resultat på 2 procent och en självfinansiering av skattefinansierad verksamhet.

Investeringar av skattefinansierad verksamhet ska vara självfinansierade. Prognosen tyder på att investeringarna kommer att uppgå till 138,1 mkr. Kommunens prognostiserade resultat och avskrivningar uppgår till 160,0 mkr. Detta innebär att investeringarna kommer kunna vara självfinansierade.

Under 2021 har finansieringen skett genom nyupplåning i kommunen med 150 mkr (varav 50 mkr i september). I de kommunala bolagen har ingen nyupplåning skett. Detta är enligt prognostiserade investeringar under 2021.

Investeringar i taxefinansierad verksamhet prognostiseras till 42,4 mkr. Dessa investeringar ska vara finansierade via VA-kollektivet.

Investeringar inom exploateringsverksamhet prognostiseras till 71,9 mkr, vilket avser exploatering av mark som kommer att generera försäljningsintäkter till kommunen i framtiden.

Totala prognostiserade investeringsnivån uppgår 252,4 mkr, vilket är inom årets budget. För att uppnå investeringsmålet om totalt 486 mkr för perioden 2020-2022 får investeringarna för åren 2021 och 2022 totalt uppgå till högst 300 mkr. Utifrån bokslut 2020, prognos 2021 och budget 2022 prognostiseras en avvikelse gentemot delmålet för investeringarna. Utvärdering av vad som investeras och hur investeringarna finansieras utgör en väsentlig aspekt när måluppfyllelsen för det finansiella målet utvärderas. Under året har viktiga strategiska exploateringsinvesteringar gjorts, vilket inte ursprungligen inte var planerat i reformpaketet.

2. Mariestad – en trygg kommun för alla

Genom stabil ekonomi, bra kvalitet och trygga miljöer kan Mariestad erbjuda en hållbar kommun för alla som bor, verkar och vistas här.

Mariestad är en trygg samhällsspelare med engagemang och medborgarfokus.

Måluppfyllelse status Positiv trend

Kommentar

Nämnderna arbetar med åtta nämndspecifika mål kopplat till kommunfullmäktigemålet. Samtliga nämnder bedömer att de på ett positivt sätt bidrar till måluppfyllelse för kommunfullmäktigemålet. Den samlade bedömningen är att kommunfullmäktigemålet har en

positiv trend.

Vad gäller antal hushåll som erhåller försörjningsstöd nås inte målvärdet men är i linje med första halvåret 2020, vilket går mot trenden i kommunsverige som visar ett ökande antal i behov av försörjningsstöd under pågående pandemi.

Inom utbildningsnämnden visar förskolan generellt ett högt resultat gällande barnens trygghet i verksamheterna utifrån den enkät som vårdnadshavare svarar på varje år. Elever i grundskolan och gymnasiet visar generellt ett högre resultat gällande trygghet än tidigare år, med undantag för elever i årskurs 8 som tappat en procentandel jämfört med föregående år. Under delar av hösten 2020 och en del av vårterminen 2021 hölls distansundervisning, vilket kan ha påverkat resultaten.

Tekniska nämnden informerar löpande allmänheten via hemsidor och sociala medier om kommande och pågående markaktiviteter. Kommunikationen sker även genom webbkartor som exempelvis Googlemaps. Detta för att höja medvetenheten om kommande eller pågående trafiksituation och därigenom möjliggöra andra transportvägar för att motverka besvärliga trafiksituationer med risk för olyckor. Vidare har verksamheten arbetat med att verkställa ny cykelplan och ett antal trafiksäkerhetsåtgärder. Cykelstråken möjliggör att fler medborgare använder cykel, vilket på sikt bidrar till ett mindre klimatavtryck. Verksamheten har varit engagerade vid trygghetsvandringar och arbetsgrupper för att öka tryggheten genom att motverka störningar, stölder och skadegörelse inom området gata, hamn och fastighet.

Nämndens mål	Måluppfyllelse status	Nämnd
2.1 I Mariestad är det självklart att alla hjälps åt och att alla är inkluderade	◆ Positiv trend	Kommunstyrelsenämnden
2.2 I Mariestad kan alla vistas och röra sig fritt genom säkra och tillgängliga miljöer	◆ Positiv trend	Kommunstyrelsenämnden
2. Alla barn/elever/matgäster känner sig trygga i utbildningsnämndens verksamheter	◆ Positiv trend	Utbildningsnämnden
2.1 Mariestads invånare är trygga med att de får den hjälp de behöver när de behöver den	◆ Positiv trend	Socialnämnden
2.2 Missbruk av alkohol och alla andra typer av droger inklusive läkemedel ska minska för en trygg miljö och tillvaro för alla	◆ Positiv trend	Socialnämnden
2. Verksamhet miljö och bygg har en given roll i de forum där kommunens utformning och utveckling skapas och delar sin kompetens för en trygg utveckling till medborgarna	◆ Positiv trend	MTG - Miljö- och byggnadsnämnden
2.1 Våra ute- och inomhusmiljöer samt våra leveranser är trygga och säkra för alla	◆ Positiv trend	MTG - Tekniska nämnden
2.2 Vi ska minska vårt klimatavtryck och vår miljöpåverkan	◆ Positiv trend	MTG - Tekniska nämnden

3. Mariestad – en kreativ och innovativ kommun

Chefer, ledare och medarbetare uppmuntras till nytänkande ”utanför boxen”.

Genom omvärldsbevakning hämtar vi inspiration från andra och skapar hållbara lösningar för våra kommuninvånare.

Måluppfyllelse status Positiv trend

Kommentar

Nämnderna arbetar med sju nämndspecifika mål kopplat till kommunfullmäktigemålet. Samtliga nämnder bedömer att de på ett positivt sätt bidrar till måluppfyllelse för kommunfullmäktigemålet. Den samlade bedömningen är att kommunfullmäktigemålet har en positiv trend.

Arbetet med ElectriVillage väcker fortsatt stor uppmärksamhet och flera projekt har genomförts, däribland projekt med samordnad varudistribution tillsammans med Taxi i Mariestad, Coop Sverige och Coop Mariestad, Stora Enso, Lindholmen Science park, Freelway med flera.

Mariestad kommuns strategi för genomförande av Agenda 2030 antogs av kommunfullmäktige i maj. Vissa utbildningsinsatser för verksamheten har genomförts och en organisation för genomförande av strategin är etablerad. Under september kommer alla chefer och ledare att få en djupare utbildning i Agenda 2030 och hur arbetet ska inkluderas i verksamhetsplaneringen.

De digitala aktiviteterna inom Dacapo som genomförts under året med syfte att stärka entreprenörskapet inom hantverk för att stärka plats- och affärsutveckling i Mariestad har mött ett stort intresse.

Utbildningsnämnden har valt att fokusera på ledning och stimulans för att alla barn/elever ska nå målen för sin utbildning. Detta arbete innefattar till stor del att arbeta med och utveckla kompetensen kring digitala verktyg i undervisningen. I och med att pandemin krävde omställning till distansundervisning i flera fall har kompetenshöjning inom undervisning med digitala verktyg gått snabbt.

Nämndens mål	Måluppfyllelse status	Nämnd
3.1 Mariestad är platsen för kreativa möten för invånare, besökare, näringsliv och medarbetare	 Positiv trend	Kommunstyrelsenämnden
3.2 Mariestad ligger i framkant och andra aktörer inspireras av oss	 Positiv trend	Kommunstyrelsenämnden
3. Alla barn/elever utvecklas via ledning och stimulans att nå målen för sin utbildning	 Positiv trend	Utbildningsnämnden
3.1 Socialnämnden har ett innovativt och hållbart förhållningssätt med fokus på digitala lösningar som skapar mervärde för dem vi är till för	 Positiv trend	Socialnämnden
3.2 Inom socialnämnden råder en positiv förändringskultur där alla		Socialnämnden

Nämndens mål	Måluppfyllelse status	Nämnd
medarbetare bidrar och vet hur de för fram nya idéer	◆ Positiv trend	
3. Verksamhet miljö och bygg har en positiv förändringskultur där alla medarbetare bidrar och vet hur man deltar	◆ Positiv trend	MTG - Miljö- och byggnadsnämnden
3. Vi tar tillvara på såväl medarbetarnas som medborgarnas kreativitet för att utveckla vår verksamhet	◆ Positiv trend	MTG - Tekniska nämnden

4. Mariestad – en välkomnande kommun där alla kontakter genomsyras av ett gott bemötande

Vårt bemötande ska oavsett ärende ge en positiv känsla.

Vi skapar mervärde för de vi är till för i varje samtal och möte.

Vi sätter stort värde på våra invånare, besökare, företagare och anställda.

Måluppfyllelse status ◆ Positiv trend

Kommentar

Nämnderna arbetar med fem nämndspecifika mål kopplat till kommunfullmäktigemålet. Samtliga nämnder förutom miljö- och byggnadsnämnden bedömer att de på ett positivt sätt bidrar till måluppfyllelse för kommunfullmäktigemålet. Den samlade bedömningen är att kommunfullmäktigemålet har en positiv trend. Bedömningen att arbetet har en neutral trend inom miljö- och byggnadsnämnden beror på att arbetet med kompetensutveckling kring bemötande inte genomförts på grund av pandemin.

Samtliga aktiviteter inom sektor ledning bidrar till att invånarna i Mariestads kommun eller övriga intressenter kan ta del av kommunens tjänster och en organisation med större fokus på press och medieutbildning ger invånaren bättre insyn i kommunens arbete.

Målvärdet med beslut om ekonomiskt bistånd inom 48 timmar efter ansökan är uppnått och tillgängligheten för våra medborgare är mycket stor.

Samarbetet mellan nämnderna har lett till en ökad service och ökad tillgänglighet för våra medborgare (ett nummer in). Även tillgängligheten under jourtid har förbättrats och förtydligats. Förutom ökad tillgänglighet för medborgarna effektiviserar verksamheten då hanteringen av felanmälan och klagomål blir mer rationell.

Arbete med öppen data har genomförts, vilket innebär att information till allmänheten och andra professioner gällande pågående projekt som påverkar samhället är mer lättillgänglig.

Nämndens mål	Måluppfyllelse status	Nämnd
4. Vi har ett professionellt förhållningsätt med fokus på att skapa mervärde för de vi är till för	◆ Positiv trend	Kommunstyrelsenämnden
4. Se och förstå alla barn och elever		Utbildningsnämnden

Nämndens mål	Måluppfyllelse status	Nämnd
	◆ Positiv trend	
4. Alla medborgare får ett tryggt och korrekt bemötande av socialnämndens verksamheter	◆ Positiv trend	Socialnämnden
4. I verksamhet miljö och bygg finns en hög kompetens och medvetenhet om service, gott bemötande och effektiv handläggning	■ Neutral trend	MTG - Miljö- och byggnadsnämnden
4. Upplevelsen i mötet med vår verksamhet är professionellt och trevligt	◆ Positiv trend	MTG - Tekniska nämnden

5. Mariestad – en attraktiv tillväxtkommun

I Mariestad finns förutsättningar för hållbar tillväxt.

Entreprenörskap uppmuntras och ses som en tillgång.

Vi förstår vikten av utbildning och forskning för att satsa rätt inför framtiden.

Måluppfyllelse status ◆ Positiv trend

Kommentar

Nämnderna arbetar med åtta nämndspecifika mål kopplat till kommunfullmäktigemålet. Samtliga nämnder bedömer att de på ett positivt sätt bidrar till måluppfyllelse för kommunfullmäktigemålet. Den samlade bedömningen är att kommunfullmäktigemålet har en positiv trend.

Samarbetet har inletts med kriminalvården och Specialfastigheter om markförvärv inför en större etablering av nytt fängelse i anslutning till Rödjan. Under året har kommunen arbetat med tre större etableringsförfrågningar och ett flertal ytterligare etableringsförfrågningar av varierande storlek samt ärenden som ska genomföras med syfte att skapa arbetstillfällen.

Bostadsbyggnation pågår eller planeras inom flera antagna detaljplaner. Företaget Helix bygger 57 hyreslägenheter på före detta Bantorget. Bygglov har beviljats för 51 hyreslägenheter i de så kallade Sandvikshuset. Nya flerbostadshus med plats för drygt 60 lägenheter planeras inom området Törnberga på Sjölyckan. Därtill pågår byggnation av cirka 30 lägenheter i kvarteret Tranan på Kungsgatan. Beredningen av utvecklingsplanen för yttre hamnen är slutförd.

Det sammanfattande omdömet för Mariestad kommuns företagsklimat uppgår till 4,11, vilket är ett tillfredsställande resultat. Snittet för Sverige uppgår till 3,43. Mariestad kommuns omdöme 2020 var 3,81. Rankingplaceringen för 2021 släpps först den 22 september.

Nybyggnationer och reinvesteringar i fastigheter och ledningsnät dimensioneras för kommunernas framtida behov, detta bland annat genom utbyggnation av kommunala VA-tjänster till nya områden och anpassning av befintliga anläggningar. Även en ökad kapacitet inom området för samhällstjänster såsom restaurangnäring och idrottsevenemang bidrar till att öka attraktiviteten att bosätta sig i eller besöka regionen.

Förfrågningsunderlag för att delta i valfrihetssystem i hemvården finns och ett uppdaterat ersättningssystem är framtaget för att skapa goda förutsättningar för privata utförare att etablera sig i Mariestad.

Nämndens mål	Måluppfyllelse status	Nämnd
5.1 Företagsklimatet i Mariestad är rankat som topp 25 av landets kommuner	 Positiv trend	Kommunstyrelsenämnden
5.2 Mariestad växer och utvecklas	 Positiv trend	Kommunstyrelsenämnden
5.1 Sektor utbildning ska erbjuda en attraktiv arbetsplats för elever, medarbetare, chefer och framtida medarbetare	 Positiv trend	Utbildningsnämnden
5.2 Hög kvalitet ska präglade utbildningsnämndens verksamheter och ge förutsättningar för ett gott företags- och näringslivsklimat	 Positiv trend	Utbildningsnämnden
5.1 Socialnämnden i Mariestads kommun är en attraktiv arbetsgivare som lockar till sig rätt kompetenser i förhållande till våra behov	 Positiv trend	Socialnämnden
5.2 Det finns goda förutsättningar för privata utförare av hemtjänst att kunna etablera sig i valfrihetssystem i Mariestad	 Neutral trend	Socialnämnden
5. Verksamhet miljö och bygg har på ett enkelt sätt tydliggjort möjligheter och förutsättningar för etablering och utveckling till entreprenörer och privatpersoner	 Positiv trend	MTG - Miljö- och byggnadsnämnden
5. Vi skapar tekniska förutsättningar för tillväxt	 Positiv trend	MTG - Tekniska nämnden

2.4 Balanskravsresultatet

Kommunallagen föreskriver att intäkterna ska vara större än kostnaderna. Om kostnaderna för ett visst räkenskapsår överstiger intäkterna, ska det negativa resultatet regleras och återställas under de närmast följande tre åren.

Kommunens resultat efter balanskravsjusteringar 2020 visade ett överskott på 36,3 mkr. Det innebär att inget belopp finns kvar att reglera mot balanskravet inför 2021.

För 2021 är bedömningen efter augusti månad att balanskravet för året uppnås.

Resultatanalys och avstämning av balanskravet (mkr)	Prognos 2021	Årsbokslut 2020	Årsbokslut 2019	Årsbokslut 2018
Årets resultat enligt resultaträkningen	90,5	42,8	18,2	26,1
- avgår samtliga realisationsvinster	-0,4	-6,3	-1,6	-0,8
+justering för realisationsvinster enl. undantagsmöjlighet	0,0	0	0	0
+justering för realisationsförluster enl. undantagsmöjlighet	0,0	0	0	0
+orealiserade förluster i värdepapper	0,0	0	0	0
-justering för återföring av orealiserade förluster i värdepapper	0,0	0	0	0
Årets resultat efter balanskravsjusteringar	90,1	36,3	16,6	25,3
-reservation av medel till resultatutjämningsreserv	-74,8	-21,7	0	0
+användning av medel från resultatutjämningsreserv	0,0	0	0	0
Årets balanskravsresultat	15,3	14,6	16,6	25,3
+synnerliga skäl att inte återställa	0,0	0	0	0
Summa	15,3	14,6	16,6	25,3
Balanskravsunderskott att återställa	0,0	0	0	0

I ovanstående avstämning av det lagstadgade balanskravet har resultatet reducerats med de realisationsvinster som uppstått under året. Balanskravsresultatet för 2021 är positivt och inget negativt resultat finns att reglera.

Resultatutjämningsreserv

Från och med den 1 januari 2013 gör kommunallagen det möjligt att i vissa fall reservera delar av ett positivt resultat i en resultatutjämningsreserv (RUR) under eget kapital. Denna reserv kan sedan användas för att utjämna intäkter över en konjunkturcykel, under förutsättning att årets resultat efter balanskravsjusteringar är negativt.

Resultatutjämningsreserv RUR (mkr)	Prognos 2021	Årsbokslut 2020	Årsbokslut 2019	Årsbokslut 2018
Resultat	90,5	42,8	18,2	26,1
- Avgår reavinster	-0,4	-6,5	-1,6	-0,8
Årets resultat efter balanskravsjusteringar	90,1	36,3	16,6	25,3
Skatteintäkter och statsbidrag	1 530,8	1 463	1 393	1 345
En procent av skatteintäkter och statsbidrag	15,3	14,6	0	0
Två procent av skatteintäkter och statsbidrag	0,0	0,0	27,8	26,9
Skillnad i årets resultat enligt balanskravsresultatet och en procent av skatteintäkter och statsbidrag	74,8	21,7	-11,2	-1,6
Reservation till RUR	74,8	21,7	0	0
Ackumulerat RUR	120,9	46,1	24,4	24,4

För att göra en reservation till RUR ska resultatet överstiga en procent av skatter och generella statsbidrag. Med årets resultat menas det lägsta av årets resultat och årets resultat efter balanskravsjusteringen. För 2021 förväntas RUR kunna användas. Enligt resultatet och beräknad soliditet får kommunen en positiv soliditet inklusive pensionsskulden vid årsbokslutet. Då kan reservering ske och beslut tas i samband med årsredovisningen.

Totalt har kommunen från tidigare år reserverat 46,1 mkr till resultatutjämningsreserven. Med årets prognostiserade reservation på 74,8 mkr blir total RUR 120,9 mkr.

2.5 Väsentliga personalförhållanden

Kommunens huvudsakliga uppdrag är att producera välfärdstjänster inom bland annat äldreomsorg, barnomsorg och skola. Kommunen ger också annan service till dem som bor i kommunen och till dem som besöker oss och då i samverkan med andra kommuner.

Omfattningen av vårt uppdrag innebär att våra medarbetare tillsammans representerar över 100 olika yrkestitlar; allt från de stora grupperna av omvårdnadspersonal och pedagoger till andra tjänster som innehas av ett fåtal personer.

Avsikten med den personalekonomiska redovisningen är att ge en bild av ett antal personalstrategiska frågor och en samlad beskrivning av kommunens medarbetare.

2.5.1 Ledar- och medarbetarskap

HR-avdelningen har tagit fram ett utbildningspaket för chefer och de två första av fem utbildningar genomfördes innan sommaren. Det första steget innehöll en genomgång av de stödsystem som finns i organisationen. Steg två var en arbetsrättslig utbildning, med fokus på kraven i anställningen utifrån anställningsavtal och kollektivavtal. Under hösten kommer arbetsmiljöansvaret, kommunens arbete med rehabilitering samt genomförande av löneöversyn att gå igenom. Fortsättningsvis är det tänkt att utbildningspaketet ska utgöra en del av introduktionen av nya chefer.

Under senvåren genomfördes en utbildning i två delar om alkohol och droger på arbetsplatsen. Utbildningen riktade sig till kommunens chefer och genomfördes av Aleforsstiftelsen som kommunen har avtal med rörande stöd i dessa frågor. I samband med utbildningen gicks även kommunens policy samt riktlinje om alkohol och droger igenom.

I maj genomfördes en utbildning i kommunens rehabverktyg och i juni påbörjades en digital utbildning för samtliga medarbetare som handlar om våld i nära relationer.

2.5.2 Kompetensförsörjning

Under andra halvan av 2020 och våren 2021 har HR lett ett projekt med syfte att uppdatera och digitalisera kommunens introduktion av nya medarbetare. Arbetet har gjorts i samråd med representanter för såväl verksamheterna som fack och har mynnat ut i ett omfattande introduktionsprogram i fem steg. Denna introduktion är övergripande och omfattar alla nyanställda. Den kommer att kompletteras med verksamhetsspecifik information som verksamheterna själva tar fram. Under hösten 2021 kommer även arbete påbörjas med att ta fram en anpassad introduktion för nya chefer.

Under våren 2021 har arbetet med bemanningskalkyler fördjupats och intensifierats inom ramen för kommunens heltidsarbete. Organisationen har förstärkts med en schemahandläggare med uppgift att stödja chefer i det operativa arbetet med att skapa schemalösningar som stämmer överens med bemanningsberäkningarnas utfall. Grunden i bemanningsberäkningar består i att på enhetsnivå göra en djupgående analys av verksamhetens intäkter och leveranskrav. Mariestads kommun har vid flera tillfällen lyfts fram av SKR som ett gott exempel i heltidsfrågan. Detta har lett till att ett flertal digitala studiebesök har genomförts från andra kommuner i hela landet. Det Vinnovafinansierade forskningsprojektet från Linköpings universitet fortlöper också under hela 2021.

Efter politiskt beslut lades bemanningsenheten ned efter 13 år, per den sista juni. Arbetsuppgifterna har till viss del tagits över av en app samt en bemanningsstab inom sektor stöd och omsorg.

2.5.3 Arbetsmiljö och hälsa

Under 2020 inleddes arbetet med att digitalisera kommunens systematiska arbetsmiljöarbete (SAM). Arbetet syftar till att framförallt underlätta för kommunens chefer att arbeta med SAM genom att samla information, mallar och checklistor för bland annat arbetsmiljöronder samt risk- och konsekvensanalyser på ett ställe. Ytterligare en vinst med arbetssättet är att arbetsmiljöarbetet blir mer transparent och det blir enklare att kunna följa upp vilka åtgärder som genomförts. Införandeprojektet har letts av HR-avdelningen och ett stort antal utbildningar har genomförts för kommunens chefer.

Under våren har Arbetsmiljöverket genomfört inspektion i kommunens verksamheter med fokus på SAM. Vid inspektionen, som inleddes med ett möte med kommunledning och skyddsombud, ställde Arbetsmiljöverket frågor om kommunens organisation och systematiska arbetsmiljöarbete, bland annat om kommunens arbetsmiljöpolicy, rutiner för årlig uppföljning samt hur samverkan med de anställda och skyddsombuden sker. Inspektionen resulterade i ett inspektionsmeddelande enligt vilket kommunen ska vidta ett antal förbättrande åtgärder. Dessa är redan planerade att genomföras under hösten. Arbetsmiljöverket återkommer 2022 för att undersöka om deras krav blivit uppfyllda.

Sjukfrånvaron har under årets första halva börjat närma sig de nivåer som kommunen låg på före pandemin.

2.5.4 Jämställdhet och mångfald

Enligt diskrimineringslagen ska kommunen årligen kartlägga och analysera löneskillnader mellan kvinnor och män i arbeten som är att betrakta som lika eller likvärdiga. Syftet med att också kartlägga likvärdiga arbeten är att upptäcka och åtgärda löneskillnader.

Under försommaren har HR-avdelningen genomfört en arbetsvärdering som ett första steg inför lönekartläggning. En arbetsvärdering är en systematisk metod för bedömning av kraven på olika yrken inom kommunen. Utifrån ett antal kriterier jämförs yrkena för att se om de kan betraktas som likvärdiga. Dessa delas sedan upp i grupper för jämförelse och analys. I analysen av lönerna ställs yrken mot varandra för att undersöka om det förekommer osakliga löneskillnader mellan män och kvinnor.

Under hösten, inför lönerevision 2022, ska utfallet av kartläggningen analyseras och förslag till åtgärder tas fram.

2.5.5 Kommunen i siffror

Siffror avseende delår i tabellerna nedan avser uppgifter till och med 31 juni 2021.

Antal tillsvidareanställda

Antal tillsvidareanställda	Delår 2021	Delår 2020
Totalt	2 207	2 150

Den stora förändringen har skett inom sektor stöd och omsorg, där bland annat ett förändrat arbetssätt med bemanning innebär fler tillsvidare- och färre timanställningar. Ökningen är även ett resultat av att ekonomi inom MTG slagits ihop till en avdelning. Avseende uppgiften om kommunledning 2020 fanns medarbetare på Dacapo medräknat. Dock inte för helåret 2020 eller delåret 2021.

Kostnader för lön och sjukfrånvaro

Löne- och sjukkostnader (mkr)	Delår 2021	Helår 2020	Helår 2019
Total lönesumma	441,8	851,0	835,5
varav sjukkostnader	12,4	21,7	14,1

Den ökade kostnaden för sjukfrånvaron kan i stor utsträckning härledas till pandemin.

Fördelning deltid/heltid

Andel heltid (%)	Delår 2021	Helår 2020	Helår 2019
	78	77	66

Andelen heltidsanställda har fortsatt att öka, dock inte i samma takt som under de två föregående åren. Skälet till att ökningen inte är lika stor kan hänföras till den pågående pandemin då omställningen till heltid har fått stå tillbaka.

Uttag av föräldrapenning och vård av barn (VAB)

Uttag av föräldrapenning och VAB (%)	Kvinnor	Män
Föräldrapenning	94	6
VAB	87	13
Ledig max 25 % upp till 8 år	94	6

Jämfört med föregående år är uppgifterna om uttag av föräldrapenning oförändrade. I år har fördelningen av VAB förändrats med tre procentenheter och är högre för kvinnor.

Sjukfrånvaro

Sjukfrånvaro i timmar av arbetad tid (%)	2021	2020	2019
Total sjukfrånvaro av sammanlagd ordinarie arbetstid	7,1	7,5	6,0
Sjukfrånvaro kvinnor av sammanlagd ordinarie arbetstid kvinnor	7,9	8,3	6,8
Sjukfrånvaro män av sammanlagd ordinarie arbetstid män	4,4	4,7	3,2
Sjukfrånvaro 29 år eller yngre av sammanlagd ordinarie arbetstid 29 år eller yngre	6,5	7,1	4,7
Sjukfrånvaro 30-49 år av sammanlagd ordinarie arbetstid 30-49 år	7,0	7,5	5,5
Sjukfrånvaro 50 år eller äldre av sammanlagd ordinarie arbetstid 50 år eller äldre	7,3	7,6	6,6
Långtidsfrånvaro av total sjukfrånvaro i timmar	31,0	26,9	33,1
Långtidsfrånvaro av total sjukfrånvaro i timmar kvinnor	32,7	27,8	34,3
Långtidsfrånvaro av total sjukfrånvaro i timmar män	20,9	21,7	23,9
Långtidsfrånvaro av total sjukfrånvaro i timmar 29 år eller yngre	15,6	11,5	11,0
Långtidsfrånvaro av total sjukfrånvaro i timmar 30-49 år	31,3	28,3	30,3
Långtidsfrånvaro av total sjukfrånvaro i timmar 50 år eller äldre	34,2	28,6	37,5

Uppgiften om sjukfrånvaro avser månadsanställda medarbetare. Överlag är sjukfrånvaron lägre än föregående år, och börjar närma sig de nivåer som fanns i organisationen före pandemins utbrott. Då det inte går att särskilja covid-relaterad frånvaro från annan frånvaro, är det omöjligt att avgöra om kommunen har/har haft en högre sjukfrånvaro enbart på grund av covid-19 eller förkylningssymptom, eller om de högre nivåerna är det indirekta resultatet av att arbetsgivaren inte kunnat arbeta med pågående/planerade insatser på individ-/grupp nivå.

Medellöner

Totalt		Kvinnor		Män	
Heltidslön inklusive tillägg	Heltidslön exklusive tillägg	Heltidslön inklusive tillägg	Heltidslön exklusive tillägg	Heltidslön inklusive tillägg	Heltidslön exklusive tillägg
32 248	31 966	31 737	31 460	34 171	33 868

Under lönerevisionen 2021 låg den generella ramökningen på 2,0 procent. Utöver detta gjordes särskilda satsningar för vissa yrkeskategorier, dels utifrån formuleringar i löneavtal, men även av andra skäl. Nivån på ökningen av medellönerna återspeglar detta.

Medelålder

Totalt	Kvinnor	Män
46,3 år	46,3 år	46,0 år

Jämfört med föregående år är medelåldern i organisationen oförändrad.

Åldersstruktur

Åldersspann	Antal
0-29 år	223
30-39 år	480
40-49 år	500
50-59 år	678
60-99 år	326

Förändringen mellan åldersspannen är marginell jämfört med föregående år.

Personalomsättning

Antal som slutat	Antal snittanställningar	Slutat/snittanställda (%)
102	2 111	4,8%

Uppgiften avser endast externa avgångar. Förändringen är marginell jämfört med föregående år.

Pensionsavgångar

Under året kommer 54 medarbetare att fylla 65 år. Fram till den sista juni hade 30 medarbetare gått i pension.

2.6 Den kommunala koncernen

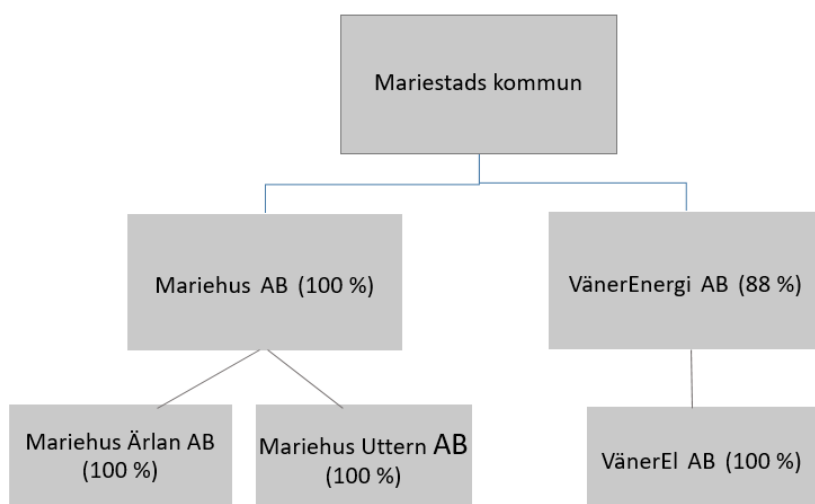
2.6.1 Den kommunala koncernen - ta bort extra rubrik i färdig rapport

Syftet med sammanställd redovisning är att ge en samlad, heltäckande bild av kommunens ekonomiska ställning och åtaganden oavsett om verksamheten bedrivs i förvaltningsform eller bolagsform. Synonymt används också ofta begreppet koncernredovisning. Redovisningen tjänar också som information för intressenter, till exempel kommuninvånare, kommunfullmäktige, kommunledning, revisorer och långgivare.

Den sammanställda redovisningen omfattar förutom kommunen även:

- Mariehus AB. Kommunens andel är 100 procent. Innehåller Mariehus Uttern AB och Mariehus Ärlan AB.
- VänerEnergi AB. Kommunens andel är 88 procent. Resterande 12 procent är Töreboda kommuns andel. Innehåller VänerEl AB.
- Räddningstjänsten Östra Skaraborg (RÖS). Kommunens andel i kommunalförbundet är 26,27 procent.

De kommunägda bolagen:

I koncernkoncernen ingår även Mariestad kommuns andel av Räddningstjänsten Östra Skaraborg, Anfallshantering Östra Skaraborg, Tolkförmedling Väst och Skaraborgs Kommunalförbund.

2.6.2 Koncernens resultat

Den kommunala koncernen (mkr)	Delårsbokslut 2021	Budget	Prognos	Budgetavvikelse
Mariestads kommun	83,7	29,7	90,5	60,8
Mariehus AB	9,6	19,5	22,6	3,1
VänerEnergi AB	21,9	17,3	28,3	11,0
Totalt	115,2	66,5	141,4	74,9

Koncernens delårsresultat visar ett plus på 115,2 mkr och en årsprognos på 141,4 mkr.

Årsbudgeten är 66,5 mkr.

För Mariehus AB avser delårsresultatet siffror per den 30 juni 2021, årsprognosen avser siffror per den 31 augusti 2021.

För VänerEnergi AB görs delårsbokslutet per den 31 augusti 2021, siffrorna för delårsresultat och årsprognos redovisas enligt det.

Kommunalförbunden ingår inte i delårsresultat och årsprognos.

2.6.3 Sammanfattning viktiga händelser i koncernen

- ROT-renoveringen i Mariehus AB av 102 lägenheter i kvarteret Alen pågår och kommer att slutföras under december i år.
- Mariehus AB har nyproducerat och byggt om lägenheter vilket utökat antalet lägenheter med sju stycken.
- Året inleddes med några kalla månader vilket har medfört att försäljningsvolymen av fjärrvärme och el i VänerEnergi AB överstiger den budgeterade volymen. Den fortsatta nybyggnationen samt olika aktörers satsning på laddinfrastruktur bidrar också till ökade volymer.
- Hösten 2020 blev VänerEnergi AB delägare till 20 procent i Bosnet AB (före detta Bredband Östra Skaraborg). Under våren 2021 har det också skett ett byte av kommunikationsoperatör från Fastbit/Openbit till Bosnet AB. I samband med denna förändring avyttrades även aktierna i Fastbit AB.
- Under året har VänerEnergi AB tecknat avtal med Kriminalvården om leverans av fjärrvärme till anläggningen vid Rödjan.

2.6.4 Årets investeringar

Den kommunala koncernen (mkr)	Utfall 2021-08-31	Budget	Prognos	Budgetavvikelse
Mariestads kommun	139,8	310,6	252,4	58,2
Mariehus AB	50,2	98,3	90,1	8,2
VänerEnergi AB	21,0	47,1	47,1	0,0
Totalt	211,0	456,0	389,6	66,4

Den kommunala koncernen har en investeringsbudget på 456,0 mkr med ett beräknat utfall på 389,6 mkr.

De största enskilda projekten inom koncernen är:

- Kronopark ny förskola
- Inköp av mark
- Energiinnovativa åtgärder, Kronoparks förskola
- Metsä Tissue AB, delprojekt VA.

Mer information om Mariestad kommuns investeringar finns i förvaltningsberättelsen.

2.6.5 Kommunägda bolag

Mariehus AB

Mariehus AB, med dotterbolagen Mariehus Uttern AB och Mariehus Ärlan AB, äger och förvaltar cirka 125 000 kvadratmeter i Mariestad, i huvudsak bostäder men även kommersiella

lokaler för kontor och handel i centrumläge. Fastighetsbeståndet har en stor bredd i fråga om boendevärden, allt från äldre kulturhistoriska fastigheter i gamla stan, traditionella naturnära bostadsområden från bland annat 1960-talet till nyproducerade fastigheter.

Viktiga händelser under året

- Tre nyproducerade lägenheter i Ärlan har tagits fram.
- En ombyggnad med nyproduktionsstandard i kvarteret Lejonet 9 av två lägenheter har tillskapat fyra lägenheter
- Avtal har tecknats med två nya kommersiella hyresgäster. Dessa avtal har en längre löptid.
- ROT-renoveringen av 102 lägenheter i kvarteret Alen pågår och kommer att slutföras under december i år.

Framtid

- Ett ökat behov av lägenheter finns både i centrala delarna men även i kransorterna i och med ett ökat antal arbetstillfällen i kommunen.
- Det finns ett ökat krav/efterfrågan på laddstationer för elbilar.
- En stor utmaning är underhållsbehovet i bolagets fastigheter och framför allt att förebygga vattenskador, detta främst genom rot-renoveringar. En underhållsplan för de fem kommande åren har arbetats fram.

Ekonomisk översikt

Mariehus AB (tkr)		Budget	Prognos	Budget-avvikelse	Föregående budget-avvikelse	Delårsbokslut 2021	Delårsbokslut 2020
Mariehus AB	Intäkter	117 400	120 784	3 384	697	60 604	58 940
	Kostnader	-102 839	-103 646	-807	-345	-54 056	-56 713
	Netto	14 561	17 138	2 577	352	6 548	2 227
Mariehus Uttern AB	Intäkter	10 050	10 103	53	-12	5 008	4 258
	Kostnader	-5 569	-5 643	-74	38	-2 690	-2 831
	Netto	4 481	4 460	-21	26	2 318	1 427
Mariehus Ärlan AB	Intäkter	6 379	6 823	444	284	3 319	1 049
	Kostnader	-5 928	-5 821	107	-296	-2 598	-1 067
	Netto	451	1 002	551	-12	721	-18
Totalt	Intäkter	133 829	137 710	3 881	969	68 931	64 247
	Kostnader	-114 336	-115 110	-774	-603	-59 344	-60 611
	Netto	19 493	22 600	3 107	366	9 587	3 636

Prognosen för året visar på ett resultat som är drygt 3 mkr bättre än budget.

Positiv resultatpåverkan

- Ökade intäkter för ombyggda lägenheter i kvarteret Lejonet och lokal i Knallen.
- Bolaget har fått försäkringsersättning efter en brand i en lägenhet.

- Hyreshöjningen för lägenheter var budgeterad till 1 procent, utfallet efter genomförd förhandling blev 1,25 procent.
- Handpenning vid försäljning av Lillängen 2:4 var inte budgeterad.
- Ett högre elpris vid försäljning av el från vindkraft ger positiv effekt.
- Minskade kostnader för köpt tjänst byggnadsarbete då bolaget har anställt två egna snickare.
- Minskade kostnader för planerat underhåll föreligger då fler åtgärder tas som investeringar.
- Lägre personalkostnader vid personalavgång och att tjänsten ännu inte är återbesatt.

Negativ resultatpåverkan

- Ökade kostnader för utbyte av tvättmaskiner i gemensamma tvättstugor.
- Ökade kostnader för tillval som hyresgästerna gör till sina lägenheter, till exempel säkerhetsdörrar belastar driftkostnaderna i år.
- Avskrivningarna ökar då vi aktiverar fler åtgärder tidigare än planerat i projekt.

Sammanställning investeringar

Mariehus AB (tkr)	Budget	Prognos	Budgetavvikelse	Föregående budgetavvikelse	Utfall 2021-08-31
Mariehus AB	72 230	72 230	0	0	39 199
Mariehus Uttern AB	16 150	11 200	4 950	0	6 351
Mariehus Årlan AB	10 000	6 700	3 300	0	4 671
Totalt	98 380	90 130	8 250	0	50 221

Karlagatan 3: Projektet omfattar ombyggnation av befintliga bostäder och lokaler där fyra nya lägenheter med nybyggnadsstandard har tillskapats. Lägenheterna blev klara för inflyttning 1 juli och samtliga är uthyrda. Byte av tak på fastigheten har tillkommit till en kostnad av 2 mkr.

Restaurang Knallen: Ombyggnad av tom lokal i entréplan till restaurang har genomförts som planerat och överlämnades till hyresgäst 1 september. Avvikelse mot budget beror på att hyresgästen tagit en större del av investeringen själva. Detta förbättrar prognos mot budget med cirka 3,5 mkr.

ROT-renovering Mariagatan: Projektet omfattar i huvudsak byte av avlopp/vattenstammar samt renovering av kök och badrum i 102 lägenheter på Mariagatan 18-24. Arbetet löper på enligt plan och beräknas vara färdigställt i december 2021. Inga avvikelser mot budget.

Fönsterbyte Stadshuset: Projektet omfattar byte av fönster och sanering av fogar. Halva huset har färdigställts och beräknas helt klart december 2021. Omfattningen av saneringen har inte blivit så stor, vilket gör att projektets prognos är 2 mkr bättre än budget.

Personaluppgifter

Antal anställda	2021	2020	2019
Kvinnor	5	5	8
Män	27	24	23
Totalt	32	29	31

Totala personalkostnader (tkr)	2021	2020	2019
Totalt	9 075	8 364	8 989

Totala kostnader sjuklön (tkr)	2021	2020	2019
Totalt	506	315	307

Sjukfrånvaro i timmar av arbetad tid (%)	2021	2020	2019
Total sjukfrånvaro av sammanlagd ordinarie arbetstid	7,1	5,9	5,6
Sjukfrånvaro kvinnor av sammanlagd ordinarie arbetstid kvinnor	0,0	7,5	11,2
Sjukfrånvaro män av sammanlagd ordinarie arbetstid män	7,1	5,5	3,9
Långtidsfrånvaro av total sjukfrånvaro	70,5	48,4	68,0

Personalstyrkan har utökats med två snickare och en målare, för att på så sätt köpa mindre tjänster.

VänerEnergi AB

VänerEnergi AB ägs till 88 procent av Mariestads kommun och till 12 procent av Töreboda kommun. Bolaget bedriver verksamhet i form av elnät, fjärrvärme, stadsnät (bredband), telefoni och entreprenad. Det helägda dotterbolaget VänerEl AB bedriver elhandel. Bolagets verksamhet sker företrädesvis i ägarkommunerna.

Viktiga händelser under året

- Året inleddes med några kalla månader vilket har medfört att försäljningsvolymen av fjärrvärme och el vida överstiger den budgeterade volymen. Den fortsatta nybyggnationen samt olika aktörers satsning på laddinfrastruktur bidrar också till ökade volymer.
- Hösten 2020 blev VänerEnergi AB delägare till 20 procent i Bosnet AB (före detta Bredband Östra Skaraborg). Under våren 2021 har det också skett ett byte av kommunikationsoperatör från Fastbit/Openbit till Bosnet. I samband med denna förändring avyttrades även aktierna i Fastbit AB.
- Under året har VänerEnergi AB tecknat avtal med Kriminalvården om leverans av

fjärrvärme till anläggningen vid Rödjan.

Framtid

- Att bygga samhällskritisk infrastruktur ställer särskilda krav på god kvalitet. Säkerhetsskyddslagen, NIS-direktivet med skärpta krav på informationssäkerhet vad gäller integritet och tillgänglighet samt dataskyddsförordningen (GDPR) är några av de regelverk som tillkommit de senaste åren och som bolaget har att leva upp till.
- El- och effektbristen i landet är något som gör sig allt mera påmind. Detta är redan idag något som begränsar ytterligare tillväxt av elintensiv verksamhet.
- Det senaste året har det varit en kraftig ökning av elmarknadspiset. Höga elpriser är givetvis hämmande för utvecklingen i stort men det förbättrar också konkurrenskraften för bolagets fjärrvärmeverksamhet.

Ekonomisk översikt

VänerEnergi AB (tkr)		Budget	Prognos	Budget-avvikelse	Föregående budget-avvikelse	Delårsbokslut 2021	Delårsbokslut 2020
VänerEnergi AB	Intäkter	-219 760	-236 760	-17 000	-6 400	-156 554	-140 524
	Kostnader	203 160	209 160	6 000	1 000	135 166	122 141
	Netto	-16 600	-27 600	-11 000	-5 400	-21 388	-18 383
VänerEl AB	Intäkter	-35 960	-35 960	0	0	-27 495	-19 637
	Kostnader	35 220	35 220	0	0	26 953	18 987
	Netto	-740	-740	0	0	-542	-650
Totalt	Intäkter	-255 720	-272 720	-17 000	-6 400	-184 049	-160 161
	Kostnader	238 380	244 380	6 000	1 000	162 119	141 128
	Netto	-17 340	-28 340	-11 000	-5 400	-21 930	-19 033

VänerEnergi AB kommer åter igen att redovisa ett resultat som överstiger budget. Verksamheten har pandemin till trots bedrivits med god stabilitet och driftsäkerhet. Det har inte skett någon påtaglig förändring av kundernas betalningsförmåga.

Året inleddes med en kall vinterperiod vilket medförde en avsevärt större försäljning av fjärrvärme och el jämfört med året innan. Vid en normal volym under resterande del av året kommer bolaget att se ett årsbokslut som visar på större volymer och därmed ett bättre resultat än budgeterat. En högre energiförsäljning har även medfört ökade kostnader för produktion av värme. Även elnätskostnader för nätförluster har ökat till följd av kraftigt stigande elmarknadspiser.

Den fortsatta nybyggnationen i kommunerna samt utökning av bland annat Kriminalvårdens verksamhet vid Rödjan har medfört att intäkterna från anslutningsavgifterna blir större än budgeterat.

Under våren har aktierna i intressebolaget Fastbit avyttrats. Försäljningen har förbättrat resultatet med 3,4 mkr. Dessa intäkter finns inte med i årets budget.

Sammanställning investeringar

VänerEnergi AB (tkr)	Budget	Prognos	Budgetavvikelse	Föregående budgetavvikelse	Utfall 2021-08-31
Elnät	21 500	22 500	1 000	0	14 035
Stadsnät	16 500	15 500	-1 000	0	2 786
Fjärrvärme	7 000	7 000	0	0	2 553
Telekom	150	150	0	0	0
Nya Energisystem	0	0	0	0	-10
Gemensamt	1 950	1 950	0	0	1 671
Totalt	47 100	47 100	0	0	21 035

Årets investeringar bedöms följa budget.

En stor del av bolagets investeringar är kundstyrda. Nya kunder till distributionsnät medför investeringar i nya anläggningar.

Fjärrvärmens har under året sett en tillväxt av nya kunder i samband med nybyggnationer i Töreboda och utbyggnaden av industri och handelsområdet Sydport i Mariestad. Under hösten kommer också Kriminalvårdens verksamhet vid Rödjan att anslutas i Mariestad.

Elnätet har fortsatt arbetet med att vädersäkra ledningar genom att gräva ned dem och inom ett par år kommer samtliga luftledningarna att vara nedgrävda.

Under de senaste åren har det varit ett intensivt arbete med att byta ut alla elmätare. I början av året var projektet klart och därmed är samtliga 14 800 mätare utbytta.

Utbyggnaden av fibernäten närmar sig slutfasen. Intresset från flerfamiljshus är fortsatt stort så årets målsättning är 700 nya anslutningar. Det medför att vid årsskiftet totalt kommer det att ha utförts mer än 7 200 nyanslutningar.

Personaluppgifter

Antal anställda	2021	2020	2019
Kvinnor	15	15	14
Män	34	35	35
Totalt	49	50	49

Totala personalkostnader (tkr)	2021	2020	2019
Totalt	25 910	24 274	25 308

Totala kostnader sjuklön (tkr)	2021	2020	2019
Totalt	215	196	138

Sjukfrånvaro i timmar av arbetad tid (%)	2021	2020	2019
Total sjukfrånvaro av sammanlagd ordinarie arbetstid	2,4	1,3	1,9
Sjukfrånvaro kvinnor av sammanlagd ordinarie arbetstid kvinnor	1,8	0,3	0,9
Sjukfrånvaro män av sammanlagd ordinarie arbetstid män	2,7	1,0	1,0
Långtidsfrånvaro av total sjukfrånvaro	29,3	0,0	0,0

Personalomsättningen har alltid varit mycket låg i bolaget. Under 2021 sker två pensionsavgångar och under 2022 beräknas ytterligare tre personer gå i pension.

2.6.6 Kommunalförbund utanför koncernredovisningen

Följande kommunalförbund ingår inte i koncernredovisningen då kommunens andel är lägre än 20 procent.

- Avfallshantering Östra Skaraborg (AÖS). Kommunens andel är 14 procent och baseras på invånarandelen bland medlemmarna. Från 2016 ingår Mariestad i förbundet tillsammans med Hjo, Skövde, Tibro, Karlsborg, Töreboda och Gullspångs kommuner. AÖS ansvarar för insamling och behandling av hushållsavfall samt information, regelskrivning och planering av hushållsavfallens omhändertagande. Organisationen leds av en direktion som utser förbundschef.
- Skaraborgs Kommunalförbund. Kommunens andel är 9 procent och baseras på invånarandelen bland medlemmarna. Skaraborgs samtliga 15 kommuner är medlemmar. Förbundet ska verka inom tillväxt- och utvecklingsfrågor och verksamhetsstöd och intresse-/omvärldsbevakning och vara en plattform för samarbete mellan medlemmarna.
- Tolkförmedling Väst är ett kommunalförbund som bedriver språktolkförmedling och översättningsservice i Västra Götaland. Kommunen är medlem tillsammans med 42 kommuner och Västra Götalandsregionen. Förbundet leds av en direktion med förtroendevalda från samtliga medlemmar.

3 Finansiella rapporter

I avsnittet redogörs först för vilka redovisningsprinciper och redovisningsbegrepp som används. Därefter redovisas kommunens och koncernens räkenskapsrapporter med resultaträkning, balansräkning och kassaflödesanalys samt noter, affärsverksamhet och VA-verksamhet.

3.1 Redovisningsprinciper

Redovisningsprinciper kommunen

Kommunens årsredovisning har upprättats enligt Lagen om kommunal bokföring och redovisning (LKBR), Rådet för kommunal redovisning (RKR) lämnar rekommendationer om redovisningsprinciper.

Det innebär bland annat att:

- Intäkter redovisas i den omfattning de ekonomiska fördelarna kommer att tillgodogöras kommunen och räknas på ett tillförlitligt sätt.
- Kostnader redovisas fortlöpande då de uppstår med beaktande av försiktighetsprincipen.
- I enlighet med RKR R2 har kommunalskatten periodiserats enligt den prognos som lämnas från Sveriges kommuner och regioner (SKR) i augusti aktuellt år.
- I enlighet med RKR R10 har den särskilda löneskatten på pensionskostnader periodiserats. Värdering av pensionsförpliktelser görs med tillämpning av Riktlinjer för beräkning av pensionsskuld (RIPS19).
- Särskild avtalspension och visstidspension är beräknade enligt RKR R10.
- Förtroendevaldas pensioner redovisas som avsättning.
- Kommunens pensionsskuld redovisas enligt den så kallade blandmodellen, vilket innebär att skulden visas som en ansvarsförbindelse utanför balansräkningen. Värdet på ansvarsförbindelsen är något som i framtiden kommer att belasta kommunens resultat och likviditet. Beräkning och underlag för pensioner erhålls från KPA pension i samband med delårsbokslutet.
- Pensionsskulden till och med 1997 redovisas inom linjen i balansräkningen under raden "Pensionsförpliktelser som inte har upptagits bland skulderna eller avsättningarna". Löneskatt har upptagits i beloppet. Intjänade pensioner från 1998 återfinns i balansräkningen under raderna avsättningar för pensioner och liknande förpliktelser och kortfristiga skulder. Kommunen har beslutat att årligen, från 1998, utbetala hela intjänandet av pensionen till de anställda.
- Samtliga pensionsförpliktelser är återlånade.
- Anläggningstillgångarna har i balansräkningen upptagits till anskaffningsvärdet med avdrag för planenliga avskrivningar. Ett basbelopp 47 600 kronor och en livslängd över 3 år används som gräns för att få bokföras som investering.
- Linjär avskrivning görs vilket innebär samma avskrivningsbelopp per år fördelat över avskrivningstiden. Avskrivningar påbörjas månaden efter att investeringen tagits i bruk

- Komponentavskrivning på anläggningar sker på samtliga nya investeringar. Följande indelningar görs:

Anläggningstyp	År
Mark	Ingen avskrivning
Markanläggningar	20-50
Maskiner och inventarier	5-10
Gator	20-100
Byggnader	20-80
Vatten/avlopp (VA)	50

- För gator görs indelning i lokalgator, huvudgata, bostadsgata och broar samt därinom i ytskikt och överbyggnad.
- För byggnader görs indelning i ett större antal angivna komponenter som stomme, fasad, ytskikt och ventilation. För varje enskilt projekt sker indelning i komponenter med olika nyttjandeperioder.
- VA har ledningsnät som en komponent. Övriga anläggningar inom VA har komponenter utifrån inriktning och syfte där angivna komponenter inom byggnader eller andra delar användas.
- Omprövningar av nyttjandetiden gös om inriktningen eller användningsområdet ändras.
- Nedskrivningar av anläggningstillgångar görs om rivning av byggnad sker, om anläggningen inte längre finns kvar eller om annat uppstår som ger upphov till nedskrivning. Årlig bedömning görs. Kostnaden för nedskrivning belastar driftredovisningen aktuellt år.

Personalrelaterade kostnader

- Okompenserad övertid, sjuklön, mertid samt jour och beredskap med tillkommande upplupna sociala avgifter redovisas som kortfristig skuld.
- Förändring av semesterlöneskuld redovisas löpande i driftredovisningen. Total semesterlöneskuld redovisas som kortfristig skuld.
- Sociala avgifter har bokförts löpande månadsvis i form av procentuellt omkostnadspålägg. Nämndernas påslag har varit 40,15 procent, vilket är samma som den av Sveriges kommuner och regioner (SKR) rekommenderade avgiften.

Övriga redovisningsprinciper

- Räntekostnader belastar inte pågående investeringsprojekt innan färdigställande.
- För bidrag till infrastrukturella investeringar finns möjlighet till periodisering av kostnaden. Kommunen periodiserar utbyggnaden av E20 över 15 år, från år 2014 till år 2029.
- Kommunen har från 2021 infört koncernbank. Samtliga lån och derivat inom koncernen hanteras av kommunen. Varje bolag ansvarar för sina respektive lån.
- RKR R8 Redovisning av derivat och säkringsredovisning anger att redovisning av ränterisk och valutarisk ska göras där derivatinstrument finns. De kommunala bolagen har tecknat ränteswappar. Syftet med säkringen är att undvika snabba förändringar av ränteläget och att inte få stora svängningar i finansiella kostnader. Till detta finns

koncernens finanspolicy som visar att kreditförfallet ska vara jämt fördelat i tidsintervallet ett och fem år och att räntebindningstiden för varje enskilt lån inte bör överstiga tio år. Ränteswappar innebär en risk och vid ett undervärde mot marknadsvärdet är motsvarande belopp den risk och kostnad som ska erläggas har om ränteswappar måste lösas i förtid.

- Upplupna kostnadsräntor och intäktsräntor som hör till aktuellt år har bokförts och belastat redovisningsperioden.
- Kommunen är ansvarig för koncernkrediten på bank. Det innebär att fordran respektive skuld för koncernbolagens likvida medel på konton ska redovisas hos kontoinnehavaren/gäldenären. Detta redovisas hos kommunen.
- I enlighet med RKR R18 särredovisas intäkter och kostnader inom taxefinansierad verksamhet som en kortfristig skuld alternativt kortfristig fordran.
- Beslutade bidrag för ersättning av sjuklönekostnader har bokförts med faktisk utbetalning under januari-juli. För augusti är bedömningen att ett så lågt belopp ska erhållas att inget belopp har bokförts.
- Kompletta uppställningar av noter finns i årsredovisningen. Ett större antal poster har nothänvisning i delårsrapporten.

Sammanställd redovisning (koncernen)

- Den sammanställda redovisningen har upprättats enligt den kommunala redovisningslagens kapitel 12. Bolag eller kommunalförbund med ägarandel överstigande 20 procent ingår i den sammanställda redovisningen i årsredovisningen. Vid delårsbokslutet ingår VänerEnergi AB och Mariehus AB.
- Inga elimineringar inom koncernbolagen har gjorts vid delårsbokslutet.

3.2 Begreppsförklaring

Resultaträkning - Resultaträkningen visar årets finansiella resultat och hur förändringen av egna kapitalet har uppkommit. Resultaträkningen beskriver hur kommunen finansierat verksamheten under året (intäkter), och vilken resursförbrukning prestationerna har fört med sig (kostnader). Förändringen av det egna kapitalet kan också utläsas genom att jämföra de två senaste årens balansräkningar.

Balansräkning - Balansräkningen beskriver den ekonomiska ställningen på balansdagen det vill säga 31 augusti. Balansräkningen visar hur kapitalet har använts (tillgångar) och hur det har anskaffats (skulder och eget kapital). Tillgångssidan består av likvida medel, fordringar och olika anläggningstillgångar som fastigheter, gator och vatten- och avloppsnät (VA-nät). Tillgångarna har finansierats på två sätt, dels genom lånade medel och dels genom eget kapital, det vill säga överskott från verksamheterna. Soliditeten, det vill säga storleken på det egna kapitalet i förhållande till totala tillgångar, är ett mått på kommunens finansiella styrka. Soliditeten är viktig att följa och analysera under en längre tidsperiod.

Kassaflödesanalys - Kassaflödesanalysen visar en betalningsflödesrapport som förklarar hur räkenskapsperiodens löpande verksamhet och investeringar har finansierats, både internt och externt. Analysen visar hur detta har inverkat på verksamhetens likvida medel.

Anläggningstillgångar - Tillgångar som är avsedda för att ägas under längre tid än tre år. Huvuddelen av anläggningstillgångarna är fastigheter, VA-anläggningar, maskiner och inventarier.

Avskrivningar - Avskrivningar beräknas på anläggningstillgångarnas ursprungliga anskaffningsvärde och den ekonomiska livslängden med inriktning på komponenter.

Komponentavskrivning - Indelning av anläggningstillgångar i olika komponenter efter beräknad livslängd exempelvis stomme, ventilation, el och ytskikt. Fastighet, gata och VA är områden där uppdelning sker.

Kortfristiga skulder - Kortfristiga lån som skall betalas tillbaka inom ett år från balansräkningens datum.

Långfristiga skulder - Skulder som återbetalas på längre tid än ett år.

Likviditet - Betalningsförmåga på kort sikt.

Nettoinvesteringar - Investeringar efter avdrag för investeringsbidrag.

Nyckeltal - Mäter förhållandet mellan två storheter, till exempel eget kapital i procent av totala tillgångar (soliditet).

Omsättningstillgångar - Pengar eller andra tillgångar som relativt snabbt kan omsättas till likvida medel.

Rörelsekapital - Skillnaden mellan omsättningstillgångar och kortfristiga skulder. Rörelsekapitalet avspeglar kommunens finansiella styrka.

Soliditet - Andelen av eget kapital i relation till det totala kapitalet. Måttet visar hur stor andel av det totala kapitalet som är eget riskbärande kapital, det vill säga den del som inte är skulder.

Periodisering - Anvisningarna inför bokslutet har varit att alla kostnader och intäkter ska

periodiseras och tas upp under det verksamhetsår som de tillhör.

Pensionsskuld - Pensionsskulden redovisas från och med 1998 enligt "blandmodellen" i den nya redovisningslagen. Detta innebär att årets avsättning redovisas bland verksamhetens nettokostnader i resultaträkningen och att skulden redovisas på balansräkningen. Endast tillkommande pensionsskuld från och med 1998 redovisas som pensionsskuld. Pensionsskulden per 31 december 1997, redovisas från och med 1998 som en ansvarsförbindelse.

MTG - Avser Mariestad, Töreboda och Gullspångs kommuner. Mariestad som huvudman ansvarar för Miljö- och byggnadsnämnden som startade sin verksamhet den 1 januari 2007 och en gemensam teknisk nämnd, MTG kommunalteknik, som startade sin verksamhet den 1 januari 2008.

RÖS - Avser Räddningstjänsten Östra Skaraborg. Mariestad är en av sju medlemmar i ett gemensamt kommunalförbund. En politiskt tillsatt direktion med representanter för kommunerna fattar beslut om verksamheten där Mariestads andel är 26,27 procent.

AÖS - Avser Avfallshantering Östra Skaraborg. Mariestad är en av sju medlemmar i ett gemensamt kommunalförbund. En politiskt tillsatt direktion med representanter för kommunerna fattar beslut om verksamheten där Mariestads andel är 14 procent.

Mkr - Förkortning för miljoner kronor.

Tkr - Förkortning för tusen kronor.

3.3 Resultaträkning

Resultaträkning (externredovisning) (mkr)	Not	Delårs- boks slut 2021-08-31	Delårs- boks slut 2020-08-31	Årsbudget 2021	Årsprognos 2021	Budget- avvikelse	Årsboks slut 2020-12-31
Verksamhetens intäkter	1	375,2	347,4	510,0	560,0	50,0	571,6
Verksamhetens kostnader	2,3	-1 274,5	-1 208,6	-1 893,3	-1 938,2	-44,9	-1 905,9
Avskrivningar	4	-46,3	-44,0	-70,0	-69,5	0,5	-66,8
Verksamhetens nettokostnader		-945,6	-905,1	-1 453,3	-1 447,7	5,6	-1 401,1
Skatteintäkter	5	756,6	739,2	1 108,8	1 132,4	23,5	1 086,3
Generella statsbidrag och utjämning	6	267,8	236,2	375,4	398,5	23,1	376,4
Verksamhetens resultat		78,9	70,2	30,9	83,1	52,2	61,5
Finansiella intäkter	7	17,0	8,7	13,8	25,3	11,5	17,6
Finansiella kostnader	8	-12,2	-7,5	-15,0	-17,9	-2,9	-36,3
Resultat efter finansiella poster		83,7	71,4	29,7	90,5	60,8	42,8
Extraordinära poster		0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Årets resultat		83,7	71,4	29,7	90,5	60,8	42,8

Nämndernas delårsresultat och årsprognos (mkr)	Delårsboks slut 2021-08-31	Delårsboks slut 2020-08-31	Budget 2021	Prognos 2021	Budget- avvikelse
Kommunstyrelsen	79,3	73,0	129,1	129,1	0,0
Tekniska nämnden	117,8	115,3	176,5	176,5	0,0
Utbildningsnämnden	352,1	337,8	519,6	528,8	-9,2
Socialnämnden	394,6	368,1	578,5	585,3	-6,8
Miljö- och byggnadsnämnden	1,0	1,6	6,4	4,7	1,7
Räddningstjänsten	18,9	18,3	28,2	28,3	-0,1
Revisionen	0,4	0,3	0,9	0,9	0,0
Överförmyndarnämnden	1,2	1,7	1,5	1,7	-0,2
Delsumma	965,3	916,1	1 440,7	1 455,3	-14,6
Finansverksamhet	-19,7	-10,9	12,6	-7,7	20,3
Verksamhetens nettokostnad	945,6	905,2	1 453,3	1 447,6	5,7

3.4 Balansräkning

Balansräkning (mkr)	Not	Delårsbokslut 2021-08-31	Delårsbokslut 2020-08-31	Årsbokslut 2020-12-31
TILLGÅNGAR				
Anläggningstillgångar				
Materiella anläggningstillgångar				
Mark, byggnader och tekniska anläggningar	9	1 661,2	1 502,4	1 569,7
Maskiner och inventarier	10	30,7	34,5	33,4
Finansiella anläggningstillgångar	11	37,2	37,2	37,2
Summa anläggningstillgångar		1 729,1	1 574,1	1 640,3
Bidrag till statlig infrastruktur	12	41,2	46,3	44,6
Omsättningstillgångar				
Exploatering, förråd m.m.	13	98,2	90,2	92,4
Fordringar	14	200,8	150,4	146,0
Kassa och bank	15	1 136,7	128,9	116,8
Summa omsättningstillgångar		1 435,7	369,6	355,2
Summa tillgångar		3 206,1	1 990,0	2 040,1
EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER				
Eget kapital				
Årets-/delårsresultat		83,7	71,4	42,8
Resultatutjämningsreserv		46,1	24,4	46,1
Allmänt eget kapital		545,6	524,5	502,8
Summa eget kapital	16	675,5	620,3	591,7
Avsättningar				
Avsättningar för pensioner	17	17,2	16,2	16,6
Bidrag till statlig infrastruktur	18	82,5	88,0	80,5
Övriga avsättningar	18	2,0	2,0	2,0
Summa avsättningar		101,7	106,2	99,1
Skulder				
Långfristiga skulder	19	2 055,6	905,5	901,0
Kortfristiga skulder	20	373,3	358,1	448,4
Summa skulder		2 428,9	1 263,5	1 349,3
Summa eget kapital, avsättningar och skulder		3 206,1	1 990,0	2 040,1

Borgen och ansvarsförbindelser				
Pensionsförpliktelser som inte har upptagits bland skulderna eller avsättningarna	21	562,0	567,0	558,0
Borgensåtaganden	22	49,9	943,1	955,0

3.5 Kassaflödesanalys

Kommunens likvida medel uppgår vid delårsbokslutet till 73,2 mkr. Det är en något högre nivå jämfört med föregående års delår men lägre än vid årsbokslutet 2020. Under året har kommunen nyttjat checkkrediten på 150 mkr vid ett flertal tillfällen under året. Trots god likviditet vid delårsbokslutet finns fortsatt ett uppdämt behov av upplåning alternativt stärkt likviditet på annat sätt för att inte använda checkkrediten mer än som en buffert.

Från årsskiftet finns en koncernbank. Den hanterar alla lån inom koncernen. Det innebär att all finansiering och likviditetshantering sker i kommunen för att samordna hanteringen. Koncernens totala låneskuld finns upptagen i kommunens balansräkning både som skuld till låneinstitut och fordran på koncernbolag.

Kommunen har hittills i år ökat lånen med 100 mkr. Ingen ökning har skett i bolagen. Bedömningen är att ytterligare lån behöver tas under resten av året, dels med koppling till investeringar och dels utbetalning för utbyggnaden av E20. Över tid kvarstår behov av nyupplåning. Amortering sker löpande på tidigare upptagna lån. För omteckning av lån och nya lån sker ingen amortering. Under januari till augusti har 12,5 mkr betalats tillbaka.

Resultatet, investeringsnivån och övriga likviditetspåverkande poster gör att kommunen inte fullt ut klarar finansieringen med egna medel. För perioden januari till augusti har investeringarna finansierats med egna medel till 93 procent.

3.6 Nothänvisningar

Not	Noter till delårsbokslutet (mkr)	Delårsbokslut 2021	Delårsbokslut 2020	Årsbokslut 2020
1	Verksamhetens intäkter			
	Försäljningsintäkter	11,6	12,0	18,4
	Taxor och avgifter	96,4	89,5	136,4
	Hyror och arrenden	43,5	39,0	58,1
	Bidrag	112,9	102,6	166,7
	Försäljning av verksamhet och konsulttjänster	97,0	93,1	165,8
	Exploateringsintäkter	13,4	10,4	19,7
	Realisationsvinster	0,4	0,7	6,5
	Övriga intäkter	0,0	0,0	0,0
	Summa	375,2	347,4	571,6
2	Verksamhetens kostnader			
	Personalkostnad inkl. sociala avgifter	778,9	750,0	1 147,2
	Pensionskostnader inkl. löneskatt	70,6	63,9	105,6
	Bidrag och transfereringar	36,4	36,5	54,8
	Material och varor	52,7	54,8	97,7
	Köp av verksamhet och tjänster	221,9	242,9	374,6
	Lokalhyror, fastighetservice, hyra/leasing	103,0	102,4	154,5
	Realisationsförluster	0,0	0,0	5,1
	Övriga kostnader	40,7	31,3	56,1
	Avgår: Interna poster investeringsredov.	-29,7	-73,7	-90,4
	Summa	1 274,5	1 208,2	1 905,3
3	Ersättning för revisorer			
	Räkenskapsrevision	0,1	0,1	0,1
	Övriga revisionskostnader	0,3	0,3	0,5
	Summa	0,4	0,4	0,6
4	Avskrivningar			
	Maskiner och inventarier	5,0	5,0	7,6
	Fastigheter och anläggningar	41,3	39,0	59,1
	Nedskrivningar	0,0	0,0	0,0
	Summa	46,3	44,0	66,8
	Komponentavskrivning sker på samtliga anläggningar. Mer information under not 9 och 10.			
	Ingen nedskrivning har gjorts under året.			

Not	Noter till delårsbokslutet (mkr)	Delårsbokslut 2021	Delårsbokslut 2020	Årsbokslut 2020
5	Skatteintäkter			
	Preliminär kommunalskatt	739,3	739,9	1 109,9
	Slutavräkning år 2020	4,9	-5,2	-6,0
	Avräkning år 2021	12,3	4,4	-17,5
	Summa	756,6	739,2	1 086,3
6	Generella statsbidrag			
	Utjämningsbidrag för inkomstutjämning	177,8	173,7	260,5
	Utjämningsbidrag för LSS	11,8	10,8	16,2
	Avgift för kostnadsutjämning	-10,0	-17,9	-26,8
	Regleringsavgift	48,6	16,8	25,1
	Konjunkturstöd / generellt statsbidrag	0,0	0,0	3,8
	Konjunkturstöd / stöd för stärkt välfärd	2,2	18,5	46,1
	Fastighetsavgift 2020	0,0	34,4	51,5
	Fastighetsavgift 2021	37,5	0,0	0,0
	Summa	267,8	236,2	376,4
7	Finansiella intäkter			
	Aktieutdelning	4,7	4,1	10,6
	Övriga finansiella intäkter	0,3	0,0	0,6
	Finansiella intäkter från kommunala bolag	11,8	0,0	0,0
	Borgensavgift från de kommunala bolagen	0,0	3,6	5,4
	Kommuninvest överskottsutdelning	0,2	1,0	1,0
	Summa	17,0	8,7	17,6
8	Finansiella kostnader			
	Räntekostnader (lån, bankswappar)	0,3	6,7	9,5
	Finansiella kostnader hos kommunala bolag	9,8	0,0	0,0
	Ränta på avsatta pensionsmedel	0,0	0,0	0,1
	Indexuppräknings på grundbelopp för bidrag till statlig infrastruktur	1,9	0,0	0,0
	Övriga bankkostnader	0,2	0,8	0,5
	Förtida lösen derivat	0,0	0,0	26,2
	Summa	12,2	7,5	36,3

Not	Noter till delårsbokslutet (mkr)	Delårsbokslut 2021	Delårsbokslut 2020	Årsbokslut 2020
	Lånekostnader redovisas i enlighet med huvudmetoden och belastar följaktligen resultatet i den period de hör hemma.			
	Indexuppräknigen för bidrag till statlig infrastruktur baseras på grundbeloppet i prisnivå för juni 2013 och indexuppräknigen sker med Trafikverkets investeringsindex för väg. Under 2021 är kostnaden för uppräknigen 1,9 mkr, totalt från start motsvarar indexuppräknigen 12,8 mkr.			
	Koncernen har en koncernbank från 2021. I detta redovisas och administreras alla lån i kommunen. Varje bolag debiteras sina egna finansiella kostnader. Under finansiella kostnader och intäkter finns både intäkten och kostnaden för bolagens lån redovisade.			
	Tidigare borgensavgift är nu ersatt med ett räntepåslag vilket ingår som en del i finansiella intäkter från kommunala bolag.			
9	Mark, byggnader, tekniska anläggningar			
	Anskaffningsvärden			
	Ingående anskaffningsvärde	2 416,9	2 270,5	2 270,5
	Årets anskaffningar genom förvärv		0,0	0,0
	Årets investeringar	133,4	60,6	144,3
	Försäljningar/utrangeringar	-0,6	0,0	-5,6
	Omklassificeringar		0,0	7,7
	Utgående anskaffningsvärde:	2 549,7	2 331,1	2 416,9
	Avskrivningar			
	Ingående avskrivningar	-847,2	-789,8	-789,8
	Årets avskrivningar	-41,4	-38,9	-59,4
	Årets försäljning	0,0	0,0	2,0
	Utgående avskrivningar	-888,6	-828,7	-847,2
	Nedskrivningar/uppskrivningar			
	Ingående nedskrivningar/uppskrivningar	0,0	0,0	0,0
	Årets nedskrivningar	0,0	0,0	0,0
	Årets uppskrivningar	0,0	0,0	0,0
	Utgående nedskrivningar	0,0	0,0	0,0
	Summa redovisat bokfört värde vid periodens/årets slut	1 661,1	1 502,4	1 569,7
10	Maskiner och inventarier			
	Anskaffningsvärden			
	Ingående anskaffningsvärde	228,7	226,5	226,5
	Årets investeringar	2,4	1,7	4,8

Not	Noter till delårsbokslutet (mkr)	Delårsbokslut 2021	Delårsbokslut 2020	Årsbokslut 2020
	Försäljningar/utrangeringar	0,0	0,0	-2,6
	Utgående anskaffningsvärde:	231,1	228,2	228,7
	Avskrivningar			
	Ingående avskrivningar	-195,3	-188,6	-188,6
	Årets avskrivningar	-5,0	-5,0	-7,6
	Årets försäljning		0,0	0,9
	Utgående avskrivningar	-200,3	-193,6	-195,3
	Nedskrivningar			
	Ingående nedskrivningar	0,0	0,0	0,0
	Årets nedskrivningar		0,0	0,0
	Utgående nedskrivningar	0,0	0,0	0,0
	Summa utgående bokfört värde	30,7	34,5	33,4
	Genomsnittlig avskrivningstid i år:	24,3	23,3	24,0
	Kommunen använder komponentavskrivning för att få en mer rättvisande bild över livslängden och den årliga kostnaden baserat på gjorda investeringar. Komponenter tillämpas på nya investeringar samt större befintliga byggnader och anläggningar.			
	Individuell fördelning på komponenter har gjorts enligt framtagen fördelningsnyckel inom fastighet, gata, vatten/avlopp (VA) samt maskiner och inventarier.			
	Se även i stycket om redovisningsprinciper.			
11	Finansiella anläggningstillgångar			
	VänerEnergi AB	8,0	8,0	8,0
	Marichus AB	3,0	3,0	3,0
	Andelar Kommuninvest	17,1	17,1	17,1
	Andelar övrigt	9,1	9,1	9,1
	Summa	37,2	37,2	37,2
	Kommunen har tidigare betalat in särskild medlemsinsats i Kommuninvest AB. Detta för att uppnå högsta nivån baserat på invånarantalet för insatsskyldigheten i medlemsskapet.			
12	Bidrag till statlig infrastruktur			
	Medfinansiering för utbyggnad av E20.	76,5	76,5	76,5
	Avgår tidigare upplöst belopp	-35,3	-30,2	-31,9

Not	Noter till delårsbokslutet (mkr)	Delårsbokslut 2021	Delårsbokslut 2020	Årsbokslut 2020
	Summa	41,2	46,3	44,6
	Beslut har tagits i kommunfullmäktige i september 2014. Beloppet periodiseras på 15 år, 2014-2029.			
13	Exploatering och förråd			
	Förråd, lager	5,8	3,4	5,1
	Exploateringsmark	92,4	86,8	87,3
	Summa	98,2	90,2	92,4
	Under 2020 har ett lager kopplat till förbrukningsmaterial inom vård och omsorg samt städverksamhet byggts upp med anledning av pandemin. Lagret motsvarar 6 månaders förbrukning. Lagret kvarstår och är värderat till aktuellt värde vid delårstillfället.			
	Kommunen utvecklar nya bostads- och industriområden genom exploatering av nya markområden. Större aktuella områden är Sjölyckan, Hindsberg och Västeräng.			
	Detta genererar kostnader inom exploateringsmark. Områdena etappindelas och årligen sker genomgång över värdet och behov av omfördelning till anläggningstillgångar.			
14	Fordringar			
	Kundfordringar	57,3	32,3	43,3
	Skattefordringar	15,6	18,0	30,2
	Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	126,8	99,9	72,1
	Avräkning teknisk verksamhet Töreboda och Gullspång	0,0	0,0	0,0
	Övriga kortfristiga fordringar	1,1	0,2	0,4
	Summa	200,8	150,4	146,0
15	Kassa och bank			
	Kassa	0,0	0,0	0,0
	Bank	27,1	69,0	78,6
	Koncernkonto kommunala bolag	1 063,5	0,0	0,0
	Nyttjad kredit koncernnivå	0,0	0,0	0,0
	Koncernkonto bank:			
	Tillgodohavande Mariehus AB	17,3	50,5	31,2
	Tillgodohavande VänerEnergi AB	28,8	9,4	7,1
	Summa	1 136,7	128,9	116,8
	Total koncenkredit är 150 mkr. Vid bokslutstillfället var inte checkkredit utnyttjad.			
	Kommunen har från 2021 en koncernbank. Samtliga lån i koncernen redovisas hos kommunen. Av beloppet på bank är 1 063,5 mkr lån som redovisas som en fordran på koncernbolag.			

Not	Noter till delårsbokslutet (mkr)	Delårsbokslut 2021	Delårsbokslut 2020	Årsbokslut 2020
16	Eget kapital			
	Årets resultat	83,7	71,4	42,8
	Resultatutjämningsreserv	46,1	24,4	46,1
	Övrigt eget kapital	545,6	524,5	502,8
	Summa	675,5	620,3	591,7
17	Avsättningar till pensioner			
	Ingående avsättning	16,6	15,9	15,9
	Nya förpliktelser under året	0,6	0,4	0,7
	Varav:			
	Nyintjänad pension	1,2	0,6	1,1
	Ränte- och basbeloppsuppräknig	0,2	0,3	0,3
	Pension till efterlevande	0,0	0,0	0,0
	Årets utbetalningar	-0,8	-0,7	-0,9
	Övrigt post	0,0	0,0	0,0
	Förändring löneskatt	0,2	0,2	0,2
	Summa avsatt till pensioner	17,2	16,2	16,6
	Beräkningsgrund för pensioner framgår under redovisningsprinciper.			
	I avsättningar ingår pension för tidigare kommunalråd motsvarande kostnad efter 65 år.			
	Nya förpliktelser under året avser nuvarande förtroendevalda enligt gällande pensionsavtal för förtroendevalda.			
18	Övriga avsättningar			
	Bidrag till statlig infrastruktur			
	Redovisad avsättning vid beslut	76,5	76,5	76,5
	Tidigare gjord indexuppräknig	10,9	10,9	10,9
	Indexuppräknig 2020	0,0	0,6	0,0
	Indexuppräknig 2021	1,9	0,0	0,0
	Utbetalning för utbyggnad E20	-6,9	0,0	-6,9
	Summa statlig infrastruktur	82,5	88,0	80,5
	Beslut i kommunfullmäktige i september 2014 avseende utbyggnad av E20. Planerad utbetalningstid är år 2020 till 2025 med störst enskilt belopp under 2021.			
	Avsättningen är i prisnivå för juni 2013 och indexuppräknig sker med Trafikverkets investeringsindex för väg. Under 2020 är indexuppräknigen i belopp 1,9 mkr totalt från 2013 12,8 mkr.			
	Avsättning för återställande av deponi			
	Redovisad avsättning vid årets början	2,0	2,0	2,0

Not	Noter till delårsbokslutet (mkr)	Delårsbokslut 2021	Delårsbokslut 2020	Årsbokslut 2020
	Förändring avsättning under året	0,0	0,0	0,0
	Summa deponi	2,0	2,0	2,0
	En beräknad kostnad för återställning av deponi i samband med delårsbokslutet är 25 mkr. Avsättning deponi 2,0 mkr och avfallsfond Bångahagen 4,3 mkr täcker del av kostnaden. Ny beräkning sker årligen. En osäkerhet föreligger då dispens från Länsstyrelsen som för närvarande är till och med 2024 från Länsstyrelsen kan påverka tidsaspekten.			
	Summa avsättningar	101,7	106,2	99,1
19	Långfristiga skulder			
	Ingående balans	899,8	837,9	837,9
	Återläggning kortfristig del	21,9	24,5	24,5
	Kommunala bolag låneportfölj (koncernbankslån)	1 048,5	0,0	0,0
	Nya lån	100,0	80,0	80,0
	Kommunala bolag omläggning lån till koncernbank	15,0	0,0	0,0
	Amortering	-12,5	-12,5	-20,7
	Lösen av gamla lån	0,0	0,0	0,0
	Avgår kortfristig del	-19,5	-24,5	-21,9
	Upptagna lån	2 053,3	905,5	899,8
	Utnyttjad checkkredit	0,0	0,0	0,0
	Skuld för investeringsbidrag	2,3	0,0	1,2
	Summa	2 055,6	905,5	901,0
	Kreditgivare upptagna lån:			
	Kommuninvest	2 006,8	930,0	921,7
	Handelsbanken	66,0	0,0	0,0
	avgår kortfristig del	-19,5	-24,5	-21,9
	Summa långfristig del upptagna lån	2 053,3	905,5	899,8
	Låneskuldens struktur inklusive kortfristig del, kapitalbindning			
	Förfallodag inom ett år	616,5	-	293,0
	Förfallodag mellan ett och tre år	955,8	-	582,5
	Förfallodag över tre år	500,5	-	46,2
		2 072,8	*) ingen uppgift	921,7
	Enligt RKR R8 ska redovisning av derivat och säkringsredovisning göras.			
	I kommunen finns inga räntederivat. Kommunens bolag har totalt fem räntederivat med förfall under åren 2022-2028. De derivaten har en ränta i intervallet 2,16-3,81 procent.			

Not	Noter till delårsbokslutet (mkr)	Delårsbokslut 2021	Delårsbokslut 2020	Årsbokslut 2020
	Koncernens genomsnittliga kapitalbindning är 1,96 år och den genomsnittliga räntebindningen är 1,80 år.			
	Den 1 januari 2021 infördes koncernbank i kommunkoncernen. Detta innebär att samtliga lån och derivat hos bolagen kommer att flyttas till kommunen. Detta för att samordna och hantera finansieringsfrågor effektivare i hela koncernen. Jämförelsevärdena blir därför olika vid de olika tidpunkterna.			
20	Kortfristiga skulder			
	Leverantörsskulder	32,4	31,4	122,3
	Personalens skatter och avgifter	117,5	130,1	177,2
	Moms och punktskatter	29,5	22,5	30,2
	Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	113,6	105,4	48,1
	Kortfristiga skulder till kunder inom VA och sophämtning	9,5	5,1	7,2
	Skuld koncernbolag inom koncernkonto bank	46,1	59,9	38,3
	Övriga kortfristiga skulder	24,6	3,5	25,0
	Summa	373,3	358,1	448,4
21	Pensionsförpliktelser			
	Ingående ansvarsförbindelse	449,1	460,6	460,6
	Aktualisering	0,0	0,0	0,0
	Ränteuppräknings	2,1	2,1	3,2
	Basbeloppsuppräknings	4,8	10,7	10,7
	Ändringar av försäkringstekniska grunder/livslängdsantagande RIPS	15,7	0,0	0,0
	Övrig post	1,0	2,7	4,5
	Årets utbetalningar	-20,5	-19,9	-29,9
	Summa pensionsförpliktelse	452,3	456,3	449,1
	Löneskatt	109,7	110,7	109,0
	Summa utgående ansvarsförbindelse	562,0	567,0	558,0
	Beräkningsgrund för pensioner framgår under redovisningsprinciper.			
	Kommunens pensionsskuld redovisas enligt den så kallade blandmodellen, vilket innebär att skulden visas som en ansvarsförbindelse utanför balansräkningen. Värdet på ansvarsförbindelsen är något som i framtiden kommer att belasta kommunens driftredovisning och likviditet.			
	Inga återlån finns för pensionsförpliktelserna.			
	Aktualiseringsgrad:	98,0%	98,0%	98,0%
	Överskottsmedel i försäkringen hos KPA	1,9	0,0	1,9

22	Borgensåtaganden			
	Koncerninterna:			
	Mariehus AB	0,0	656,7	656,6
	VänerEnergi AB	0,0	233,6	248,6
	Övrigt:			
	Mariestads äldreboende	38,1	41,0	38,1
	HSB	0,4	0,4	0,4
	Föreningar	11,3	11,3	11,3
	Förlustansvar för egna hem och småhus	0,1	0,1	0,1
	Summa	49,9	943,1	955,0
	Ett borgensåtagande innebär en risk för att borgensmannen måste infria sitt åtagande. Riskens omfattning beror på typ av borgen och för vilka kommunen tecknat borgen för.			
	I samband med införande av koncernbank har borgensåtaganden till de kommunala bolagen upphört. Avtal mellan parterna säkerställer bolagens åtaganden genom bland annat räntepåslag. Inga nya borgensåtaganden under året och befintliga minskar i belopp.			
	Borgen för pensionsåtaganden finns för Mariehus AB och VänerEnergi AB.			

4 Driftsredovisning

Driftredovisningen ska innehålla en redovisning av hur utfallet förhåller sig till den budget som fastställts för den löpande verksamheten.

Nämnd/verksamhet (mkr)	Budget 2021	Prognos 2021	Budgetavvikelse	Föregående budgetavvikelse (tertia 1)
Kommunstyrelsen	-129,1	-129,1	0,0	0,3
Tekniska nämnden	-176,5	-176,5	0,0	0,0
Utbildningsnämnden	-519,7	-528,8	-9,2	-11,7
Socialnämnden	-578,5	-585,3	-6,8	-10,3
Miljö- och byggnadsnämnden	-6,4	-4,7	1,7	0,3
Räddningstjänsten	-28,2	-28,3	-0,1	-0,1
Revisionen	-0,9	-0,9	0,0	0,0
Överförmyndarnämnd	-1,5	-1,7	-0,2	-0,2
Delsumma	-1 440,8	-1 455,3	-14,6	-21,7
Finansverksamhet	-12,6	7,7	20,3	21,2
Verksamhetens nettokostnad	-1 453,3	-1 447,6	5,6	-0,5
Skatteintäkter	1 108,8	1 132,4	23,5	20,7
Generella statsbidrag och utjämning	375,4	398,5	23,1	23,1
Finansiella intäkter	13,8	25,3	11,5	10,9
Finansiella kostnader	-15,0	-17,9	-2,9	-3,4
Delsumma	1 483,0	1 538,2	55,2	51,3
Summa resultat	29,7	90,5	60,8	50,8